

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

DIPLOMSKO DELO

**VLOGA TEHNOLOŠKE AGENCIJE SLOVENIJE V PROCESU
ČRPANJA SREDSTEV IZ STRUKTURNIH SKLADOV EU:
PRIMER »STRATEŠKIH RAZISKOVALNO-RAZVOJNIH
PROJEKTOV V PODJETJIH«**

Ljubljana, avgust 2009

TADEJ ČERNVEC

IZJAVA

Študent TADEJ ČERNIVEC izjavljam, da sem avtor tega diplomskega dela, ki sem ga napisal pod mentorstvom doc. dr. JELENE ZORIĆ in dovolim objavo diplomskega dela na fakultetnih spletnih straneh.

V Ljubljani, dne _____

Podpis: _____

KAZALO

UVOD.....	1
1 REGIONALNA POLITIKA V EU IN SLOVENIJI.....	2
1.1 Regionalna politika EU	2
1.2 Regionalna politika Slovenije.....	6
2 STRUKTURNI SKLADI EU	8
2.1 Evropski sklad za regionalni razvoj (ESRR).....	11
2.2 Evropski socialni sklad (ESS)	12
2.3 Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja (EKSRP)	14
2.4 Evropski sklad za ribištvo (ESR).....	15
2.5 Kohezijski sklad (KS).....	17
2.6 Vloga Evropske investicijske banke (EIB) v okviru regionalne politike	17
3 TEHNOLOŠKA AGENCIJA SLOVENIJE.....	18
3.1 Predstavitev TIA.....	18
3.2 Organizacija TIA	19
3.3 Sodelovanje z ministrstvi.....	21
3.4 Razpisovanje in spremljanje javnih razpisov	23
3.4.1 Priprava dokumentacije za objavo razpisa	23
3.4.2 Postopek zbiranja vlog na javne razpise in postopek ocenjevanja.....	24
3.4.3 Spremljanje posameznih projektov	25
4 RAZPIS »STRATEŠKI RAZISKOVALNO-RAZVOJNI PROJEKTI V PODJETJIH« (SRRP)	26
4.1 Namen in cilji	26
4.2 Omejitve razpisa.....	27
4.2.1 Splošni pogoji za podjetja	27
4.2.2 Dodatni pogoji.....	28
4.3 Metodologija ocenjevanja.....	29
4.3.1 Tehnološka ocena	30
4.3.2 Poslovna in projektna ocena.....	31
4.4 Uspešnost razpisa	31
SKLEP	36
LITERATURA IN VIRI	38
PRILOGE	

KAZALO SLIK

Slika 1: Evropske regije, upravičene do sredstev iz strukturnih skladov v obdobju 2007–2013, razdeljene na Cilj 1 in Cilj 2	4
Slika 2: Struktura virov financiranja proračuna EU za leto 2009	5
Slika 3: Razpoložljiva sredstva po posameznih skladih v Sloveniji za programsko obdobje 2007–2013	10
Slika 4: Aktualni podatki o črpanju sredstev v Sloveniji za obdobje 2007–2008.....	10
Slika 5: Višina sredstev, namenjenih posameznim državam članicam v obdobju 2007–2013 iz ESS.....	13
Slika 6: Organigram TIA ob nastanku, leta 2004.....	20
Slika 7: Organizacija izvajanja kohezijske politike	22
Slika 8: Organizacijska struktura znotraj vlade na področju znanosti, tehnološkega razvoja, inovacij in podjetništva	22

KAZALO TABEL

Tabela 1: Vrednost financiranja po posameznih ciljih regionalne politike EU za vse države skupaj za obdobje 2007–2013	6
Tabela 2: Aktualni cilji kohezijske in regionalne politike EU v obdobju 2007–2013 ter skladi, ki te cilje preko razpoložljivih sredstev uresničujejo.....	9
Tabela 3: Razpoložljiva sredstva za programsko obdobje 2007–2013 v Sloveniji po posameznih operativnih programih (v evrih, tekoče cene).....	9
Tabela 4: Višina financiranja iz sklada ESRR po posameznih razvojnih prioritetah v Sloveniji v obdobju 2007–2013	12
Tabela 5: Viri financiranja iz sklada ESS po razvojnih prioritetah v Sloveniji v obdobju 2007–2013 v tekočih cenah	14
Tabela 6: Višina razpisanih sredstev v Sloveniji za obdobje 2007–2013 po posameznih ukrepih oz. Oseh	15
Tabela 7: Višina sredstev iz ESR za obdobje 2007–2013, namenjenih Sloveniji.....	16
Tabela 8: Viri financiranja iz sklada KS po razvojnih prioritetah v Sloveniji v obdobju 2007–2013	17
Tabela 9: Prikaz višine sredstev, namenjenih agenciji TIA za operativno delovanje po letih	19
Tabela 10: Seznam odobrenih projektov ter višina dodeljenih sredstev za prvo odpiranje za razpis SRRP:	33
Tabela 11: Višina dodeljenih sredstev po prvem odpiranju razpisa SRRP, razdeljena po posameznih prioritetenih področjih	36

UVOD

Evropska unija (pred letom 1992 Evropska skupnost, Evropska gospodarska skupnost) že od svojega nastanka pomaga državam članicam in tudi nečlanicam pri doseganju njihovega potenciala. S tem namenom v okviru finančne perspektive pripravlja evropsko kohezijsko politiko, v okviru katere vsaki državi članici pripada določena vsota sredstev, ki so namenjena bodisi razvoju bodisi manjšanju razlik med bogatimi in revnimi.

Po vstopu v Evropsko unijo v letu 2004 smo v Republiki Sloveniji skupaj z ostalimi prednostmi in slabostmi dobili boljše možnosti črpanja sredstev iz strukturnih skladov EU. Evropska komisija je že vnaprej predvidela postopno vključevanje (danes že polnopravnih) članic preko predpristopnih programov pomoči. Preko teh projektov se je Slovenija (skupaj z ostalimi državami pristopnicami) postopoma seznanila z različnimi postopki, zakonodajo ipd. in tako pridobila nujno potrebna sredstva za prestrukturiranje gospodarstva, predpripravo zakonodaje in navsezadnje za svoj razvoj. Glavna razlika med različnimi programi predpristopne pomoči in strukturnimi skladi je v tem, da se pomoč pri teh dodeljuje na večletni ravni in ne več na podlagi posameznih projektov (Wostner et al., 2005, str. 32).

Omenjena sredstva posamezna ministrstva tudi preko različnih javnih agencij (npr. Javna agencija za podjetništvo in tuje investicije - JAPTI, Agencija za raziskovalno in razvojno dejavnost Slovenije - ARRS in Slovenski podjetniški sklad - SPS) posredujejo podjetjem preko javnih razpisov. Pri tem procesu ima pomembno vlogo tudi **Tehnološka agencija Slovenije (v nadaljevanju TIA oz. Agencija)**, ki jo nameravam podrobno opisati in razčleniti. Agencija aktivno sodeluje pri povečevanju vlaganja v raziskave in razvoj pri posameznih podjetjih, ki sredstva za to dobijo tudi preko javnih razpisov.

V diplomski nalogi obravnavam primer konkretnega razpisa, in sicer: **»Strateško raziskovalno-razvojni projekti v podjetjih«**, ki ga TIA razpisuje in spremlja prvič. **Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo** (v nadaljevanju MVZT) in Agencija sta v konkretnem primeru dva izmed ključnih posrednikov med sredstvi Evropske unije in posameznimi podjetji, ki ta sredstva potrebujejo.

Namen diplomske naloge je predstaviti vlogo TIA v procesu pridobivanja sredstev iz strukturnih skladov EU in hkrati na primeru konkretnega razpisa preveriti uspešnost črpanja. Cilj diplomskega dela je vpogled v proces pridobivanja sredstev iz strukturnih skladov z vidika Agencije in obenem njena vloga pri razpisovanju in spremljanju posameznih projektov, ki so odobreni za sofinanciranje. Hkrati je cilj tudi ocena uspešnosti izvedbe razpisa po prvem ocenjevanju.

V prvem poglavju podajam regionalno politiko na nivoju EU in Slovenije, načine črpanja sredstev, načela ter cilje te politike v obdobju 2007–2013. Sledi predstavitev trenutno

aktualnih štirih strukturnih skladov EU v drugem poglavju. Opredeliti nameravam zgodovino njihovega nastanka, njihov namen ob ustanovitvi ter višino razpoložljivih sredstev, ki so namenjena Sloveniji v obdobju 2007–2013. Tretje poglavje je namenjeno pregledu in sistematskemu opisu delovnih nalog TIA in njeni organiziranosti ter postopkom razpisovanja in spremljanja izbranih projektov. Sledi obravnava javnega razpisa SRRP v četrtem poglavju, kjer bom natančno opredelil namen in cilje razpisa, podrobno opredelil metodologijo ocenjevanja in na koncu podal vmesno oceno uspešnosti razpisa. V zadnjem delu podajam ključna spoznanja in sklepne misli.

1 REGIONALNA POLITIKA V EU IN SLOVENIJI

Regionalna politika je instrument EU, s katerim le-ta usklajuje regionalne politike posameznih držav. Glavni namen in poslanstvo regionalne in socialne politike je blažiti in zmanjševati razlike med bogatimi in zelo razvitimi regijami in tistimi revnimi, najmanj razvitimi regijami EU. V nadaljevanju si bomo pogledali nastanek regionalne politike, kaj so njeni glavni cilji in značilnosti te politike v EU in Sloveniji.

1.1 Regionalna politika EU

Regionalna politika EU je nastala kot odgovor na gospodarske razmere v tedanji Evropski Skupnosti (ES). Gospodarska koncentracija v večjih mestih in regijah namreč povzroči socialna neskladja in poglobi razliko med revnimi in bogatimi (Ješovnik, 2000, str. 122). Glavni namen regionalne politike EU je le usklajevanje regionalnih politik držav članic in ne vodenje skupne regionalne politike. Politika je nešteto krat razpeta med veliko vlogo državne pomoči v nerazvitih delih unije in načelom popolne konkurence, ki ga zagotavljajo najbolj uspešni na skupnem trgu (Ješovnik, 2000, str. 122).

Ker se je Evropska Skupnost že od samega začetka zavedala problematičnosti obstoja regionalnih neskladij, so bili določeni cilji že v začetku posredno določeni, ne pa tudi natančno definirani v okviru regionalne politike. S posameznimi širitvami pa je regionalna politika in potreba po uravnoteženem razvoju celotne Evrope postajala čedalje bolj pomembna in neizogibna. Potrebne so bile spremembe. Rezultat je bila resolucija o regionalni politiki, ki jo je Svet ministrov potrdil leta 1971 (Wostner, et al., 2005, str. 31). Naslednja prelomnica, ki je pomembno vplivala prav na regionalno politiko, je bil Pariški vrh leta 1972, kjer so jo razdelili na dva nivoja. Naloga prvega nivoja je postala usklajevanje prizadevanj držav članic. Na drugem nivoju pa je ES ustanovila Evropski sklad za regionalni razvoj in Odbor za regionalno politiko, ki naj bi skupaj zagotovila izvajanje regionalne politike (Ješovnik, 2000, str. 122).

Regionalna politika v EU sloni in temelji na petih ključnih kriterijih (Aljančič & Bogdanovič, 2000, str. 18):

1. **Načelo koncentracije ali združevanja sredstev:** sredstva regionalne politike naj bi se podeljevala najmanj razvitim članicam z najresnejšimi socialnimi in ekonomskimi problemi. Upoštevanje tega načela naj bi zagotovilo učinkovit sistem razdeljevanja sredstev na tistih območjih, ki to najbolj potrebujejo.
2. **Načelo partnerstva:** nastopa v smislu partnerstva med Evropsko komisijo, vlado članice in lokalno oz. regionalno oblastjo. Načelo spodbuja sodelovanje in usklajevanje med omenjenimi partnerji.
3. **Načelo programiranja:** načelo pomaga pri ugotavljanju potreb po razvoju, izdelavi strateških usmeritev in programskih paketov, ki usmerjajo sredstva v dogovorjene cilje države oz. njenih regij.
4. **Načelo dodatnosti pomoči:** pravi, da so strukturni skladi regionalne politike le dopolnilo nacionalnim sredstvom in ne njihovo nadomestilo. V preteklosti regionalna politika tega načela ni upoštevala, zaradi česar je prihajalo do neracionalne porabe proračuna EU.
5. **Načelo subsidiarnosti oz. kompatibilnosti:** načelo pravi, da se morajo projekti in programi, ki jih podpirajo strukturni skladi, nanašati na prioritete in ciljna področja strukturnih skladov. Skladnost mora obstajati tudi na ravni med Skupnostjo in nacionalno ravno.

Eden od ciljev regionalne politike je vseskozi zmanjševati neskladja med državami članicami. Z reformo strukturnih skladov in novim finančnim planom za obdobje 2007–2013 je evropska politika definirala tri vrste problematičnih regij, ki so zajeta v enem od treh glavnih ciljev. Ti so temelj za razdelitev sredstev iz strukturnih skladov (Wostner et al., 2005, str. 30). Cilji regionalne politike EU za obdobje 2007–2013 so (European Commission, 2008):

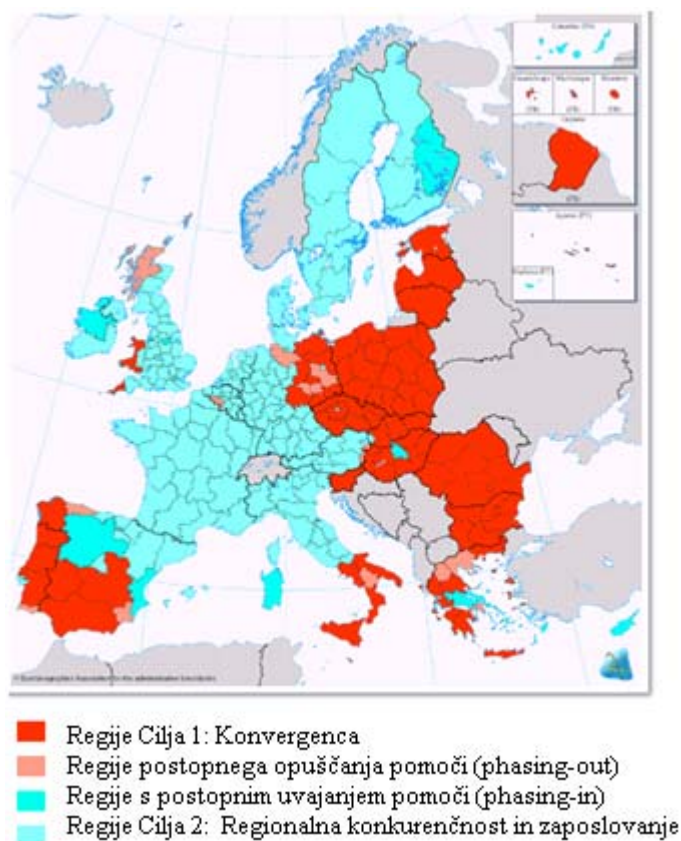
- **Cilj 1: Konvergenca:** Strukturni skladi naj bi spodbujali razvoj najmanj razvitih regij in njihovih gospodarskih dejavnosti preko zagotavljanja osnovne infrastrukture in hkrati dvigovanja ravni usposobljenosti človeških virov ter spodbujanja k vlaganju v podjetja;
- **Cilj 2: Regionalna konkurenčnost in zaposlovanje:** Njegova glavna naloga je posodabljanje politik izobraževanja in usposabljanja sistemov ter hkrati spodbujanje zaposlovanja;
- **Cilj 3 – Evropsko ozemeljsko sodelovanje:** je namenjen krepitvi gospodarske in socialne kohezije po vsej EU in spodbujanju uravnoveženega razvoja celine s pomočjo čezmejnega, transnacionalnega in medregionalnega sodelovanja.

Doseganje cilja konvergence je prednostna naloga Skupnosti in je razdeljena po posameznih regijah in državah, ki to pomoč najbolj potrebujejo. Finančna instrumenta, ki ta cilj omogočata sta Evropski sklad za regionalni razvoj (ESRR) in Evropski socialni sklad (ESS) v povezavi s Kohezijskim skladom (KS). Do pomoči skladov so v okviru cilja konvergence upravičene regije oz. države, ki ne dosegajo konvergenčnega praga 75 % BDP povprečja EU-27.

Naslednji cilj: regionalna konkurenčnost in zaposlovanje se financira iz dveh skladov: ESRR in ESS. Pod ta cilj spadajo regije, ki ne spadajo pod cilj konvergence ali pa zaradi gospodarskega napredka niso več upravičene do sredstev iz naslova konvergenčnega cilja. Te regije bodo do leta 2013 prejemale pomoč, ki se bo postopoma zmanjševala (*phasing-in*) (Aljančič & Bogdanovič, 2000, str. 26). Poleg teh regij EK opredeljuje tudi regije, katerih pomoč se tudi zmanjšuje (*phasing-out*), le s to razliko, da njihov prag BDP p.c. sicer dosega 75 % povprečja EU-27, ne pa tudi EU-15.

Cilj evropsko ozemeljsko sodelovanje spada v celoti pod okrilje ESRR. Zaradi lažje predstavitve, katere regije (države) spadajo pod Cilj 1 in katere pod Cilj 2, je na Sliki 1 predstavljena grafična razdelitev regij med omenjena dva cilja. Slovenija v obdobju 2007–2013 v celoti spada pod konvergenčni cilj.

Slika 1: Evropske regije, upravičene do sredstev iz strukturnih skladov v obdobju 2007–2013, razdeljene na Cilj 1 in Cilj 2

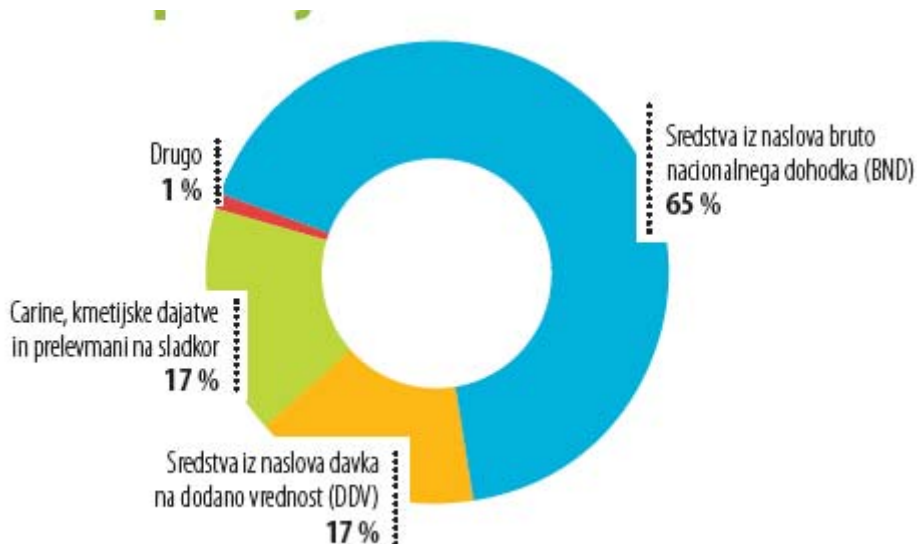
Vir: Evropska komisija, Funds available, 2008.

Nalogo uresničevanja omenjenih treh ciljev so prevzeli strukturni skladi. Ideja je, da se s sredstvi iz štirih skladov financira razporeditev razvojnih sredstev v najmanj razvite in zaostale regije.

Evropska unija se financira iz skupnega letnega proračuna v okviru finančne perspektive. Proračun je sestavljen iz kmetijskih dajatev, carin, dohodkov iz naslova davka na dodano vrednost in tudi doplačila držav članic. Velikost teh doplačil se računa na podlagi bruto

nacionalnega dohodka (BND), ki ga dosega posamezna država članica (Urad Vlade RS za informiranje, 2003, str. 132). Strukturo letnega proračuna prikazujem v Sliki 2, ki podaja sestavo proračuna za leto 2009, razdeljeno po ključnih virih financiranja proračuna.

Slika 2: Struktura virov financiranja proračuna EU za leto 2009

Vir: European Commission, Proračun EU za leto 2009, 2009;
http://ec.europa.eu/budget/library/publications/budget_in_fig/dep_eu_budg_2009_sl.pdf.

Pri letnem proračunu EU velja opozoriti, da je država članica lahko **neto plačnica** (zneski vplačil so večji od zneskov izplačil) ali pa **neto prejemnica** (zneski vplačil so manjši od zneskov izplačil) sredstev iz proračuna EU. Komisija vplačana sredstva s strani držav članic preko posameznih javnih natečajev oz. razpisov posreduje tistim, ki so se prijavi in katerim so odobrili projekte. Projekte lahko prijavijo različne pravne ali fizične osebe, odvisno od vsakega projekta posebej. Vsak projekt mora biti skladen z vnaprej objavljenimi temami in usmeritvami, ki jih poda EC v obliki osnovnih strateških ciljev. Evropska komisija objavlja razpise za dodelitev sredstev **za izražanje interesa** (*Calls for expression of interest*) in sredstev **za zbiranje prijav projektov** (*Calls for proposals*). Pri prvi gre za večletne programe, pri katerih organizacije s prijavo pokažejo interes po sodelovanju v programu. Pri drugi pa gre za finančno podporo posameznim prijavljenim projektom (Aljančič & Bogdanovič, 2000).

Pri financiranju projektov na ravni EU se upoštevajo poleg vsebinskih povezav tudi upravičeni stroški in stopnje sofinanciranja. Sredstva iz strukturnih skladov niso nikoli v 100 % znesku, temveč mora biti vedno zagotovljena tudi udeležba prijavitelja. Pravila so, v primerjavi s predpristopni programi, bolj fleksibilna in manj specifična (Wostner, et al, 2005, str. 38).

V programskem obdobju 2007–2013 je za regionalno politiko EU namenjenih 347 milijard evrov, ki so razdeljeni med štiri strukturne sklade, kar predstavlja 36 % celotnega EU proračuna za to obdobje. Največ sredstev iz tega naslova je namenjenih za doseganje cilja konvergence.

V Tabeli 1 prikazujem višino sredstev, namenjenih za doseganje posameznih ciljev za vse države prejemnice skupaj. Vidimo lahko, da je največ sredstev namenjenih izpolnjevanju prvega cilja. Skupaj s tehničnimi pomočmi znaša vrednost financiranja za obdobje 2007–2013 dobrih 347 milijard evrov. Pri tem je potrebno opozoriti, da je pri konvergenčnem cilju všteti tudi znesek KS, ki sicer ni strukturni sklad, vendar bistveno prispeva k izpolnjevanju samega cilja. Sklad namreč predstavlja 70 % vseh sredstev, namenjenih izpolnjevanja konvergenčnega cilja (Evropska komisija, 2008).

Tabela 1: Vrednost financiranja po posameznih ciljeh regionalne politike EU za vse države skupaj za obdobje 2007–2013

Cilj	Skupna vrednost (v milijardah €)	Delež skupnih sredstev (v %)
Cilj 1: Konvergenca	282.855	81,4
Cilj 2: Regionalna konkurenčnost in zaposlovanje	54.965	15,8
Cilj 3 – Evropsko ozemeljsko sodelovanje	8.723	2,5
Tehnične pomoči*	868	0,3
Skupaj	347.410	100,0

Vir: Evropska komisija, Funds available, 2008.

1.2 Regionalna politika Slovenije

»Regionalna politika Vlade Republike Slovenije je v preteklih letih uresničevala Strategijo regionalnega razvoja Slovenije iz leta 2001, ki si je zadala za cilj zaustaviti naraščanje regionalnih razvojnih razlik do leta 2006 ter obrniti trend v pospešeno gospodarsko rast in prestrukturiranje tudi v bolj odmaknjenih slovenskih regijah, ki se soočajo z največjimi razvojnimi problemi.« (Služba Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko, 2007).

Vizija regionalne politike v Sloveniji za obdobje 2007–2013 zajema med drugim razvoj z uravnoteženimi gospodarskimi, socialnimi in okoljskimi vidiki v vseh slovenskih regijah. To naj bi zagotovilo višji življenjski standard in kakovost zdravja ter večjo ustreznost bivalnega prostora za prebivalce vse Slovenije.

Slovenija si je v obdobju 2007–2013 izborila pozicijo neto prejemnice iz proračuna EU, kar pomeni, da bo prejela več sredstev (4,2 milijarde evrov) kot jih bo vplačala (2,2 milijarde evrov) (Evropska komisija, 2008). Vendar pri tem velja opozorilo; sredstev država ne prejema samodejno, temveč je višina le-teh odvisna od kakovosti pripravljenih projektov. Zaradi neustrezno pripravljenih projektov je celo možen scenarij, da država sicer vplačuje sredstva v evropski proračun, črpati pa jih ne more zaradi pomanjkljivo oz. neustrezno pripravljenih projektov (Aljančič & Bogdanovič, 2000, str. 11).

Slovenija planira za obdobje 2007–2013 izvedbo petnajstih prednostnih projektov (Služba Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko, 2007), ki bi prispevali k izboljšanju kazalcev regionalne razvitosti in razvojnih možnosti. Z izpeljavo le-teh namerava doseči naslednje zastavljene cilje:

- zmanjšanje razvojnih razlik med regijami,
- razvojno dohitevanje razvitih evropskih regij s strani vseh slovenskih regij,
- preprečevanje razvojne ogroženosti v regijah,
- povečanje razvojnih možnosti regij.

Te cilje lahko Slovenija doseže le z enovito ekonomsko politiko, ki bo regionalni kriterij vgradila kot merilo pri postavljanju in ocenjevanju prijavljenih projektov. Namreč slabi oz. slabo pripravljene projekti, četudi prihajajo iz nerazvitih regij ne bodo mogli biti financirani iz javnih sredstev. Glaven namen Slovenije v novem obdobju 2007–2013 je spodbujanje izdelave kakovostnih projektov (Služba RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko, 2008).

Pri doseganju teh ciljev moramo upoštevati dejstvo, da je Slovenija zelo raznolika država, ki za to potrebuje tudi decentralizirano regionalno politiko. Koncentracija gospodarstva v Ljubljani in v drugih večjih mestih ni ustrezna in bi samo še povečevala eksterne stroške. »Nasprotno pa policentrični razvoj, prav zaradi relativne majhnosti Slovenije, relativno dobrih prometnih povezav in vse boljše dostopnosti ter samih zakonitosti razvoja postindustrijske informacijske družbe, ne povzroča velikih transakcijskih stroškov, ki bi opravičevali centralizacijo.« (Služba Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko, 2007)

Regionalna politika v Sloveniji še zdaleč ni popolna. Še vedno je veliko manevrskega prostora pri spreminjanju in izboljševanju rezultatov le-te. Problem pri regionalni politiki ostaja v tem, da deluje sistem tržnih sil in učinki globalizacije ravno v nasprotno smer kot regionalna politika. Pritisk na najmanj razvite regije v Sloveniji se je z vstopom v EU tako še povečal in se kaže v povišani stopnji brezposelnosti. V takih razmerah pa je aktivna regionalna politika neke države še kako pomembna (Služba Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko, 2007).

2 STRUKTURNI SKLADI EU

Finančna podpora strukturnih skladov je eden izmed glavnih ukrepov ekonomske politike, ki omogoča državam članicam doseči svoje strateške razvojne cilje (Kalandrovo društvo, 1998). Črpanje sredstev strukturnih skladov se izvaja po principu deljene odgovornosti med Evropsko komisijo in organi držav članic.

Temeljna dokumenta, ki urejata implementacijsko strukturo in organiziranost strukturnih skladov, sta uredba Evropske komisije EC 1260/1999 (European Commission, 1999) in slovenska Uredba o izvajanju postopkov pri rabi sredstev strukturne politike v Republiki Sloveniji (Uradni list Republike Slovenije, št. 7/2006). Ta natančneje definira udeležence in njihovo vlogo pri porabi sredstev iz strukturnih skladov. Vodilno vlogo ima Služba Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko, ki je odgovorna za pravilno in učinkovito izvajanje pomoči v celoti.

Strukturna politika je do sedaj ustanovila naslednje strukturne sklade oz instrumente, ki so v veliko pomoč pri izvajanju regionalne in kohezijske politike (Ješovnik, 2000):

- **Evropski sklad za regionalni razvoj (ESRR),**
- **Evropski socialni sklad (ESS),**
- **Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja (EKSRP),**
- **Evropski sklad za ribištvo (ESR).**

Poleg zgoraj omenjenih skladov ima ekonomska politika EU pri zmanjševanju ekonomskih in socialnih neskladij še štiri dodatne instrumente. Eden izmed njih je Kohezijski sklad (KS), ki je eden izmed instrumentov kohezijske politike, ni pa strukturni sklad. Z strukturnimi skladi namreč sodeluje po načelu solidarnosti in tako nudijo manj razvitim regijam oz. državam finančno pomoč v obliki nepovratnih sredstev. Za KS velja, da je osnova za dodelitev sredstev teritorialna enota (država članica EU) in ne regija, kot je to predpostavljeno pri strukturnih skladih (Ministrstvo za okolje in prostor, 2007).

V okviru spodbujanja rasti in razvoja posameznih regij so v preteklosti poleg strukturnih skladov pomagala posojila Evropskega sklada za podporo jeklarstvu (ESPJ), Evropska skupnost za jedrsko energijo (ESJE) in Evropska Investicijska banka (EIB), ki jih je kot spodbujevalca razvoja nerazvitih regij, zdaj nadomestil ESRR (Ješovnik, 2000).

ESRR, ESS in KS v obdobju 2007–2013 zasledujejo in stremijo k izpolnjevanju treh že omenjenih glavnih ciljev kohezijske in regionalne politike. V Tabeli 2 lahko vidimo, kako posamezni skladi izpolnjujejo in uresničujejo posamezne cilje. Sklada EKSRP in ESR v tabeli nista prikazana, saj sta zelo specifična in v glavnem zadovoljujeta potrebe prebivalstva na področju kmetijskih panog ter ribolova, ki so del omenjenih treh ciljev.

Tabela 2: Aktualni cilji kohezijske in regionalne politike EU v obdobju 2007–2013 ter skladi, ki te cilje preko razpoložljivih sredstev uresničujejo

Cilj za obdobje 2007–2013	Vključeni skladi
Cilj 1: Konvergenca	ESRR, ESS, KS
Cilj 2: Regionalna konkurenčnost in zaposlovanje	ESRR, ESS
Cilj 3: Evropsko ozemeljsko sodelovanje	ESS

Vir: European Commission, 2008.

Osnova za razdelitev celotne višine sredstev po posameznih strukturnih skladih so t.i. Operativni programi. V Sloveniji imamo za obdobje 2007–2013 tri programske dokumente (Služba RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko, 2007):

- Operativni program krepitve regionalnih razvojnih potencialov,
- Operativni program razvoja človeških virov,
- Operativni program razvoja okoljske in prometne infrastrukture.

Sloveniji je iz strukturnih skladov in KS v omenjenem obdobju namenjenih **4,2 milijarde evrov**. Ta sredstva so po posameznih OP razdeljena in namenjena posameznim strateško-razvojnim ciljem. V Tabeli 3 je prikazana višina sredstev po posameznih OP za obdobje 2007–2013.

Tabela 3: Razpoložljiva sredstva za programsko obdobje 2007–2013 v Sloveniji po posameznih operativnih programih (v evrih, tekoče cene)

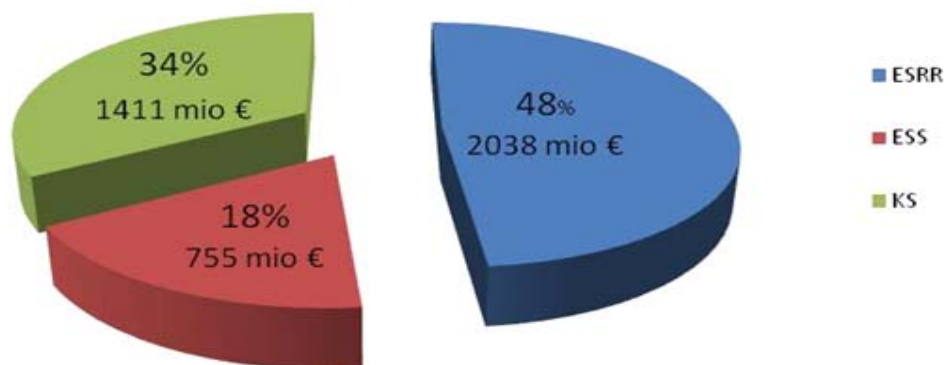
Operativni program	Sklad	Sredstva EU (v €, tekoče cene)
OP za krepitev regionalnih razvojnih potencialov	ESRR	1.709.749.522
OP razvoja človeških virov	ESS	755.699.370
OP razvoja okoljske in prometne infrastrukture	KS	1.411.569.858
	ESRR	224.029.886
	Skupaj	1.635.599.744
Čezmejni in medregionalni operativni programi	ESRR	96.941.042
Transnacionalni operativni programi	ESRR	7.315.278
Skupaj		4.205.304.956

Vir: Služba Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko, Programski dokumenti Slovenije za obdobje 2007–2013, 2007.

Slika 3 prikazuje še strukturo sredstev po posameznih skladih v Sloveniji v odstotkih. Kar polovica sredstev (48 %) je namenjena razvoju regij in mest (sklad ESRR), tretjina (34 %)

projektom iz okoljevarstva ter graditvi prometne infrastrukture (sklad KS) ter 18 % izobraževanju, človeškemu kapitalu in skrbi za zmanjševanje brezposelnosti (preko sklada ESS).

Slika 3: Razpoložljiva sredstva po posameznih skladih v Sloveniji za programsko obdobje 2007–2013

Vir: Služba Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko, Programski dokumenti Slovenije za obdobje 2007–2013, 2007.

Programsko obdobje 2007–2013 za Slovenijo predstavlja poseben izziv, saj ji je v tem obdobju namenjenih skoraj štirikrat več sredstev kot v prejšnjem. Trenutno stanje o črpanju sredstev iz strukturnih skladov EU, ki ga je objavila Služba za lokalno samoupravo in regionalno politiko RS na svojih spletnih straneh do konca leta 2008, je prikazano na Sliki 4. Slika 4 prikazuje trenutno stanje črpanja po posameznih OP, razdeljena po vrsti sredstev. OP krepitve regionalnih razvojnih potencialov in OP razvoja človeških virov sta trenutno dobro pokrita, saj imata okrog 70 % podpisanih pogodb. Nekoliko slabša je situacija pri OP razvoja okoljske in prometne infrastrukture, ki ga sicer v celoti pokriva Kohezijski sklad. Dodeljenih sredstev je sicer toliko kot pri ostalih dveh, vendar je odstotek podpisanih pogodb manjši.

Slika 4: Aktualni podatki o črpanju sredstev v Sloveniji za obdobje 2007–2008

Vir: Služba RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko, Regionalna politika, 2008.

V nadaljevanju bom podrobneje predstavil vsak sklad posebej ter opisal, kdaj in s kakšnim namenom so bili ustanovljeni ter kaj so njihove glavne naloge. Pogledali si bomo tudi višino sredstev, ki jih je Evropska Komisija namenila RS po posameznih strukturnih skladih.

2.1 Evropski sklad za regionalni razvoj (ESRR)

ESSR je osrednji finančni inštrument regionalne politike, ki je bil ustanovljen v letu 1975 z namenom spodbujanja ekonomske in socialne kohezije (Moussis, 1999, str. 171). Glavni cilj delovanja sklada je zmanjševanje razlik v stopnji razvitosti med regijami na ravni EU (Muhič, 2008). ESRR skupaj z KS in ESS pomaga pri doseganju cilja konvergence (Aljančič & Bogdanovič, 2000, str. 24). Sredstva iz tega sklada so namenjena:

- vlaganjem v izboljšanje produktivnosti, ustvarjanje novih in ohranjanje obstoječih delovnih mest,
- vlaganjem v obstoječo infrastrukturo,
- notranjemu razvoju različnih pobud, ki podpirajo delovanje malih in srednje velikih podjetij,
- tehnični pomoči za vlaganja v izobraževanje in zdravstvo.

Glavni namen ustanovitve sklada je krepitev ekonomske in socialne kohezije ter pomoč pri odpravljanju največjih razvojnih neravnovesij v regijah skupnosti. ESRR tako na posreden in neposreden način zmanjšuje vrzel med različnimi stopnjami razvitosti v posameznih regijah. Pomoč je tako najbolj dobrodošla v podeželskih in mestnih območjih, nazadujočih industrijskih regijah in območjih z geografskimi in naravnimi ovirami (Aljančič & Bogdanovič, 2000).

Glavne naloge omenjenega sklada so skrb za povečevanje produktivnosti in hkrati ustvarjanje novih delovnih mest, izgradnja infrastrukture in spodbujanje razvoja poslovne dejavnosti malih in srednje velikih podjetij. Pri dodeljevanju sredstev se iz sklada ESRR za posamezne projekte financira do 85 % projekta za cilj konvergence in do 50 % za projekte s področja doseganja cilja regionalne konkurenčnosti in zaposlovanja (Evropska komisija, 2006).

V obdobju 2007–2013 je v skladu 308 milijard evrov sredstev, od tega je Sloveniji iz ESRR namenjeno okoli 2 milijardi evrov (Evropska komisija, 2006). V Tabeli 4 so prikazana sredstva po posameznih razvojnih prioritetah. Največ sredstev je v tem obdobju namenjenih razvoju regij in razvijanju konkurenčnosti podjetij ter njihovih raziskovalnih dejavnosti.

Tabela 4: Višina financiranja iz sklada ESRR po posameznih razvojnih prioritetah v Sloveniji v obdobju 2007–2013

Razvojna prioriteta	Sredstva EU (v €)
1. Konkurenčnost podjetij in raziskovalna dejavnost	402.133.645
2. Gospodarsko-razvojna infrastruktura	396.934.393
3. Povezovanje naravnih in kulturnih potencialov	263.235.116
4. Razvoj regij	619.442.634
5. Tehnična pomoč	28.003.734
6. Prometna infrastruktura*	224.029.886
7. Čezmejni in medregionalni operativni programi	96.941.042
8. Transnacionalni operativni programi	7.315.278
Skupaj	1.933.779.408

**podatek je iz OP ROPI, 2008*

Vir: Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko, Operativni program krepitev regionalnih razvojnih potencialov, 2007.

2.2 Evropski socialni sklad (ESS)

Evropski socialni sklad je bil ustanovljen z Rimsko pogodbo leta 1954 in je zato najstarejši strukturni sklad izmed vseh. Ustanovljen je bil z namenom, da zmanjša vrzel, ki je nastajala (in še nastaja) med bogatimi in revnimi. Ta vrzel se kaže predvsem v različnem življenjskem standardu ljudi v državah članicah. »Poslanstvo ESS je investiranje v človeški kapital, ustvarjanje novih delovnih mest, spodbujanje zaposlenosti in zaposljivosti ter krepitev inovativnosti« (Muhič, 2008, str. 13). Cilj ESS je predvsem v izboljševanju mobilnosti delovne sile in prilagajanje procesom industrijskega prestrukturiranja. To pomeni, da je sklad namenjen predvsem zmanjševanju vrzeli med regijami z veliko stopnjo brezposelnosti in regijami, kjer je stopnja brezposelnosti nižja. Pri dodeljevanju sredstev se tudi iz sklada ESS za posamezne projekte financira do 85 % projekta za cilj konvergence in do 50 % za projekte s področja doseganja cilja regionalne konkurenčnosti in zaposlovanja (Evropska komisija, 2006).

Fokus politike tega sklada lahko razdelimo na naslednja področja:

- aktivna politika zaposlovanja za boj proti brezposelnosti,
- razvoj socialnega okolja,
- vseživljenjsko izobraževanje in izpopolnjevalni sistemi,
- premostitev ekonomskih in socialnih sprememb,
- enakovredne možnosti za zaposlovanje moških in žensk.

Upravičenci do sredstev tega sklada so predvsem dolgoročno brezposelni, mladi, ki se prvič zaposlujejo in vstopajo na trg delovne sile s slabšimi pred dispozicijami, in ljudje s potrebami

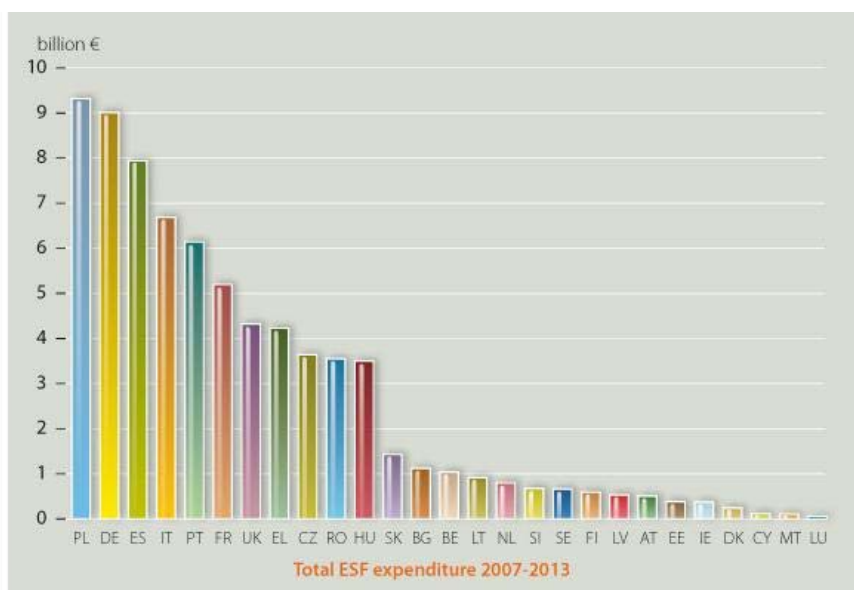
po dodatnem usposabljanjem. Hkrati sklad spodbuja tudi ustvarjanje novih delovnih mest, poleg tega pa ljudi spodbuja tudi k samozaposlovanju.

Glavne naloge Evropskega socialnega sklada so:

- voditi politiko zaposlovanja in boj proti nezaposlenosti,
- skrb za razvoj socialne sfere,
- spodbujanje vseživljenjskega izobraževanja in sistemov izpopolnjevanja,
- premostitev ekonomskih in socialnih razlik,
- stremljenje k doseganju enakopravnih možnosti zaposlovanja moških in žensk.

EU namenja kar 10 % svojega proračuna za projekte ESS, kar je skupaj okoli 75 milijard evrov. Glavni namen teh sredstev je spodbujanje zaposlovanja po posameznih državah članicah (Evropska komisija 2006). Na Sliki 5 lahko vidimo višino sredstev, ki jih je EU namenila vsaki državi članici posebej iz ESS. Ta višina sredstev je odvisna od velikosti države in števila prebivalstva, razvojne stopnje, na kateri se država članica nahaja (nižjo razvojno stopnjo ima država, več sredstev dobi), od stopnje brezposelnosti v državi, prednost imajo tudi tiste, ki padejo v kriterij »konvergece«.

Slika 5: Višina sredstev, namenjenih posameznim državam članicam v obdobju 2007–2013 iz ESS.

Vir: Evropska komisija, Funds available, 2008.

V obdobju 2007–2013 je Sloveniji iz ESS namenjeno skupaj dobrih 755 milijonov evrov. V Tabeli 5 so prikazana sredstva še po posameznih razvojnih prioritetah. Največ sredstev iz sklada je namenjenih spodbujanju podjetništva in prilagodljivosti ter razvoju človeških virov in vseživljenjskega učenja. Skupaj razvojni prioriteti predstavljata 56 % razpoložljivih sredstev iz sklada ESS.

Tabela 5: Viri financiranja iz sklada ESS po razvojnih prioritetah v Sloveniji v obdobju 2007–2013 v tekočih cenah

Razvojna prioriteta	Sredstva EU (v €)
1. Spodbujanje podjetništva in prilagodljivosti	262.114.965
2. Spodbujanje zaposljivosti iskalcev dela in neaktivnih	140.018.678
3. Razvoj človeških virov in vseživljenjskega učenja	164.661.965
4. Spodbujanje socialne vključenosti	63.848.517
5. Institucionalna in administrativna usposobljenost	97.051.506
6. Tehnična pomoč	28.003.739
Skupaj	755.699.370

Vir: Služba Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko, Operativni program razvoja človeških virov za obdobje 2007–2013, 2007.

2.3 Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja (EKSRP)

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja je bil ustanovljen leta 1964 (pod imenom Evropski kmetijski usmerjevalni in jamstveni sklad - EKUJS). Sestavljen je bil iz dveh delov: jamstvenega in usmerjevalnega dela, pri čemer se prvi del navezuje na skupno kmetijsko politiko EU. Namen tega sklada je predvsem spodbujanje razvoja podeželja in izboljševanje kmetijskih struktur (Muhič, 2008, str. 15).

Deluje predvsem v smeri (Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, 2007):

- naložb v kmetijska gospodarstva (posodobitev, zmanjšanje proizvodnih stroškov, kakovosti proizvodov, okolja itd.),
- pomoči za vzpostavitev kmetijskega gospodarstva mladih kmetov in poklicnega usposabljanja le-teh,
- pomoči za predčasno upokožitev,
- odškodnin za območja z omejenimi možnostmi,
- predelav in trženja kmetijskih proizvodov,
- razvoja in optimalne rabe gozdov,
- razvoja podeželja z zagotavljanjem storitev, podpore za lokalno gospodarstvo, spodbujanja turizma in obrtnih dejavnosti itd.

Ukrepi za pomoč pri razvoju kmetijstva in ostalih nalog so bili v Sloveniji financirani s strani EU (50 % iz sklada EKUJS) in RS (50 % iz nacionalnega proračuna). Vlogo sklada EKUJS je z novim programskim obdobjem 2007–2013 prevzel EKSRP. Sklad ima v novem planskem obdobju na razpolago 90,8 milijard evrov. Sloveniji je v omenjenem obdobju iz sklada EKSRP namenjenih 900 milijonov evrov. Razporeditev sredstev namenjenih Sloveniji iz omenjenega sklada so zapisane v Programu razvoja podeželja RS za obdobje 2007–2013 (PRP). V Tabeli 6 so prikazani podatki za obdobje 2007–2013 po posameznih oseh, ki so

osnova za dodelitev sredstev v dokumentu PRP (Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, 2007):

- Os 1: izboljšanje konkurenčnosti kmetijskega in gozdarskega sektorja,
- Os 2: izboljšanje okolja in podeželja,
- Os 3: kakovost življenja na podeželju in diverzifikacija podeželskega gospodarstva,
- Os 4: LEADER.

Največ sredstev je namenjenih izboljšanju okolja in podeželja ter izboljšanju konkurenčnosti kmetijskega in gozdarskega sektorja nasploh.

Tabela 6: Višina razpisanih sredstev v Sloveniji za obdobje 2007-2013 po posameznih ukrepih oz. Oseh

	Javna sredstva		
	Skupaj	Stopnja sofinanciranja EKSRP (%)	Prispevek EKSRP
Os			
Os 1	399.487.151	75,00 %	299.615.363
Os 2	587.640.844	80,00 %	470.112.675
Os 3	132.039.136	75,00 %	99.029.352
Os 4	33.760.006	80,00 %	27.008.005
Tehnična pomoč	6.001.779	75,00 %	4.501.334
Skupaj	1.158.928.916	77,68 %	900.266.729

* Odstotek EKSRP je zaradi preglednosti v tej tabeli zaokrožen na dve decimalni mesti, zneski po posameznih oseh pa so določeni na podlagi zaokroževanja na sedem decimalnih mest.

Vir: Agencija Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj kmetijstva, ARSKTRP objavila javne razpise za sredstva strukturnih skladov EU, 2006.

2.4 Evropski sklad za ribištvo (ESR)

ESR (pred letom 2007 poznan pod imenom Finančni instrument za usmerjevanje ribištva – FIUR) deluje v okviru kmetijskega sklada vse do leta 1993, ko postane samostojni instrument za ribištvo in kulturo morja ter ima pomembno vlogo pri subvencioniranju ribiškega sektorja. Glavna razlika med prejšnjim instrumentom FIUR in trenutnim skladom ESR je v tem, da je slednji bolj poenostavljen za upravljanje in predvsem so cilji v tem obdobju bolj zastavljeni. Prednost novega sklada ESR v primerjavi s FIUR je tudi, da je temelj za razdelitev sredstev po en program iz vsake države članice (t.i. Operativni program za razvoj ribištva – OPRR) in ne več manjših, kot je bilo to v prejšnjem obdobju (European Commission, 2008). V obdobju 2007–2013 je sklad sestavljen tako, da izpolnjuje in stremi k doseganju petih osi (Evropska komisija, 2006):

- **Os 1:** Prilagoditev flote – zajema načrte za prilagoditev flote v smislu trajne ali začasne ukinitve dejavnosti, naložb v plovila, ukrepov za mali, priobalni lov in družbeno-gospodarskih ukrepov;

- **Os 2:** Ribogojstvo, ribolov v celinskih vodah, predelava in trženje proizvodov – zajema produktivne naložbe, okoljske ukrepe za javno zdravje in ukrepe za zdravstveno varstvo živali;
- **Os 3:** Ukrepi v skupnem interesu – v to skupino spadajo ukrepi varovanja in razvoja vodnega živalstva in rastlinja, ukrepi urejanja ribiških pristanišč, zavetišč in mest za iztovarjanje;
- **Os 4:** Trajnostni razvoj ribiških območij – glavna cilja te osi sta reševanje socialno-ekonomskih težav na teh območjih in ohranjanje gospodarske blaginje in delovnih mest;
- **Os 5:** Tehnična pomoč.

Njegova glavna naloga je prispevati k doseganju trajnega ravnotežja med ribolovnimi viri in njihovim izkoriščanjem. Prav tako si prizadeva za krepitev konkurenčnosti tega sektorja in za razvoj območij, ki so od njega odvisni (Muhič, 2008, str. 15). Druge naloge ESR so še povečevanje ponudbe in vrednosti proizvodov s tega področja in prispevanje k oživitvi področij, odvisnih od ribištva. V obravnavanem obdobju je državam članicam iz sklada namenjenih 3,8 milijarde evrov. Sloveniji je namenjeno iz ESR nekaj več kot 21 milijonov evrov. V Tabeli 7 prikazujem dodeljene vrednosti sredstev po posameznih oseh. V tabeli vidimo tudi razdelitev sredstev po višini sredstev, ki jih prispeva ESR, višini nacionalne udeležbe ter skupni višini dodeljenih sredstev za obdobje 2007–2013. Največ sredstev je namenjeno za doseganje Osi 2 in 3. Skupaj jima je iz sklada ESR namenjenih 45 % vseh razpisanih sredstev.

Tabela 7: Višina sredstev iz ESR za obdobje 2007–2013, namenjenih Sloveniji

PREDNOSTNA OS	SREDSTVA ESR (v €)	SREDSTVA RS (v €)	SKUPAJ SREDSTVA (v €)
Prednostna os 1	2.164.029	721.343	2.885.372
Prednostna os 2	2.164.029	2.668.969	10.675.876
Prednostna os 3	7.574.097	2.524.699	10.098.796
Prednostna os 4	2.164.029	721.343	2.885.372
Prednostna os 5	1.731.221	577.075	2.308.296
Skupaj	21.640.283	7.213.429	28.853.712

Vir: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Operativni program za razvoj ribištva v Republiki Sloveniji 2007–2013, 2008, str. 94

2.5 Kohezijski sklad (KS)

Ustanovljen je leta 1994 v okviru Maastrichtske pogodbe, ki vzpostavi evropsko gospodarsko in denarno unijo. Je strukturni instrument, ki članicam pomaga pri zmanjševanju ekonomskih in socialnih neskladij in stabilizaciji gospodarstva. Pri večjih projektih s področja okoljske in prometne infrastrukture financira do 85 % upravičenih izdatkov. KS ni eden izmed strukturnih skladov, saj je teritorialna enota, ki je osnova za dodelitev sredstev pri tem skladu, država članica EU, medtem ko je osnova za razdelitev stroškov pri strukturnih skladih regija (Ministrstvo za okolje in prostor, 2008).

KS je namenjen predvsem najmanj razvitim državam članicam EU, katerih BDP p.c. znaša manj kot 90 % povprečja članic Skupnosti (European Commission, 2008). V obdobju 2007–2013 so ta sredstva namenjena Grčiji, Portugalski in Španiji (ki so bile prejemnice teh sredstev že v predhodnih obdobjih) ter Cipru, Estoniji, Češki, Madžarski, Latviji, Litvi, Malti, Poljski, Slovaški, Sloveniji, Romuniji in Bolgariji (Ministrstvo za okolje in prostor, 2008). Na ravni EU je v obdobju 2007–2013 v skladu skoraj 63 milijard evrov sredstev, od tega je Sloveniji namenjeno skupaj 1,4 milijarde evrov (Ministrstvo za okolje in prostor, 2008). V Tabeli 8 so prikazana sredstva še po posameznih razvojnih prioritetah. V obdobju 2007–2013 je največ sredstev namenjenih izgradnji in dopolnitvi železniške infrastrukture.

Tabela 8: Viri financiranja iz sklada KS po razvojnih prioritetah v Sloveniji v obdobju 2007–2013

Področje financiranja	Sredstva EU (v €)
1. Železniška infrastruktura	449.567.581
2. Cestna in pomorska infrastruktura	241.370.738
3. Ravnanje s komunalnimi odpadki	205.568.426
4. Varstvo okolja – področje vode	325.483.339
5. Trajnostna energija	159.886.553
6. Tehnična pomoč	29.693.221
Skupaj	1.411.569.858

Vir: Ministrstvo za okolje in prostor, Kaj je Kohezijski sklad EU za okolje?, 2008.

2.6 Vloga Evropske investicijske banke (EIB) v okviru regionalne politike

EIB je poleg ESS najstarejši instrument regionalne politike (Ješovnik, 2000). Vse do ustanovitve ESRR je bil prav ta instrument pristojen za pomoč na področju regionalne in infrastrukturne politike EU (ceste, avtoceste, telekomunikacije, električna energija itd.). Sredstva EIB so bila prisotna tudi še po ustanovitvi ESRR, čeprav so bila formalno namenjena za spodbujanje malih in srednje velikih podjetij in izoblikovanju transkontinentalnih omrežij (Moussis, 1999, str. 170).

EIB je bila ustanovljena z Rimskim sporazumom leta 1958 (Ješovnik, 2000, str. 93). Ustanovljena je bila z namenom financiranja evropskih integracijskih prizadevanj in financiranja kapitalsko zahtevnih projektov v članicah EU skladno z običajem poslovnega bančništva, a na neprofitni način (Wostner, et al., 2005, str. 231). Banka ima dejansko dve večji funkciji; je hkrati neodvisen organ EU in banka, ki ima direktne kontakte s pravnimi in javnimi gospodarskimi subjekti. Banka financira projekte, ki zagotavljajo ustrezno finančno in kontinuirano uspešnost.

3 TEHNOLOŠKA AGENCIJA SLOVENIJE

3.1 Predstavitev TIA

»Javna agencija za tehnološki razvoj Republike Slovenije opravlja strokovne, razvojne in izvršilne naloge na področju pospeševanja tehnološkega razvoja in inovativnosti, v skladu s sprejetim nacionalnim raziskovalnim in razvojnim programom in drugimi nacionalnimi programi na področju spodbujanja podjetništva in konkurenčnosti.« (Javna agencija za tehnološki razvoj Republike Slovenije, 2005, str. 4).

Uradno je TIA kot pravna oseba javnega prava začela delovati z vpisom v sodni register 13. 10. 2004. Hkrati je začela tudi izvajati aktivnosti v povezavi s pridobivanjem finančnih sredstev in zaposlovanjem kadrov.

Agencija ima kar nekaj pravnih podlag, ki urejajo njeno delovanje in naloge. V osnovi pa je osnovna dejavnost in način dela opisana v sklopu naslednjih treh področij (Javna agencija za tehnološki razvoj Republike Slovenije, 2008):

- zakonodaja (Zakon o javnih agencijah, Zakon o razvojni in raziskovalni dejavnosti (UPB-1) in Resolucija o nacionalnem raziskovalnem in razvojnem programu za obdobje od 2006 do 2010),
- podzakonskih podpisih (Sklep o ustanovitvi Javne agencije za tehnološki razvoj RS),
- interni pravni akti (Statut Javne agencije za tehnološki razvoj RS in Poslovnik Upravnega odbora).

TIA v javnem interesu opravlja naslednje naloge (Javna agencija za tehnološki razvoj Republike Slovenije, 2009, str. 5):

- spodbujanje konkurenčnosti in tehnološkega razvoja v okviru Nacionalnega raziskovalno razvojnega programa (NRRP),
- planiranje in financiranje aktivnosti v smeri inovativnosti in pospeševanja raziskovalne ter razvojne dejavnosti,
- svetovanje in zagotavljanje podpore nosilcem projektov (podjetjem) pri pridobivanju informacij in finančnih sredstev,
- spodbujanje mednarodnih izmenjav izkušenj, pridobljenih na tehnološkem področju,

- spodbujanje izmenjave informacij med institucijami znanja in posameznimi podjetji,
- podpora in aktivno sodelovanje pri razpisovanju javnih razpisov za nepovratna sredstva v povezavi z Ministrstvom za obrambo Republike Slovenije (MORS), Ministrstvom za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo (MVZT) in Ministrstvom za gospodarstvo (MG),
- skrb za pogodbe, sklenjene v času med in po končanem postopku razpisa,
- skrb za pridobivanje dodatnih sredstev za izvajanje NRRP,
- skrb za poročanje o izvajanju letnih programov, uresničevanju finančnih načrtov in učinkih ministrstvu, pristojnemu za tehnologijo.

TIA svoje delovanje financira iz sredstev, ki ji jih dodeli Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo. Pri tem je potrebno opomniti, da se pogodbene obveznosti v obliki sredstev, ki jih Agencija prejme v povezavi s posameznimi razpisi, sklepajo ločeno od osnovne pogodbe o delovanju agencije. Višina teh sredstev je po letih prikazana v Tabeli 9.

Tabela 9: Prikaz višine sredstev, namenjenih agenciji TIA za operativno delovanje po letih

Leto	Sredstva namenjena za tekočo porabo			
	Plan		Ocena realizacije	
	SIT (mio)	EUR	SIT (mio)	EUR
2004*	/	/	2,306	47.596**
2005	96	400.601**	58,443	243.878**
2006	149	621.766**	133,456	556.900**
2007	/	918.502	/	918.502
2008	/	1.136.959	/	882.995
2009	/	1.606.998	/	/

Opomba: *Podatkov o planiranih sredstvih za leto 2004 ni, ker je bila agencija ustanovljena konec leta 2004

**Informativni izračuni so narejeni po tečaju 1 EUR = 239,64 SIT.

Vir: Javna agencija za tehnološki razvoj Republike Slovenije, Program dela in finančni načrt za leta 2005, 2006, 2007, 2008 in 2009.

3.2 Organizacija TIA

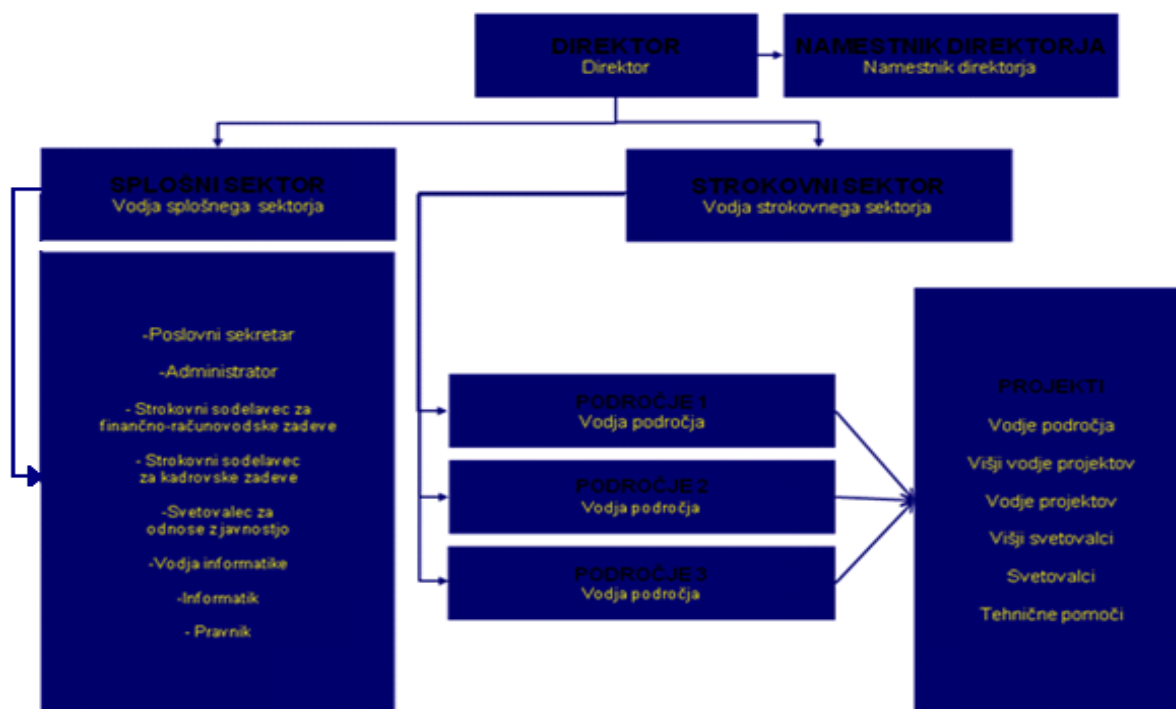
TIA ima tri organe upravljanja (Javna agencija za tehnološki razvoj Republike Slovenije, 2005, str. 5):

- 1) **Upravni odbor**, ki usmerja in nadzira delovanje agencije. Sestavlja ga sedem članov, od katerih so štirje predstavniki vlade, ostali trije pa so predstavniki gospodarstva. Člane upravnega odbora imenuje vlada za pet let, z možnostjo ponovnega imenovanja.
- 2) **Direktorja** agencije, ki jo zastopa, predstavlja in organizira ter vodi poslovanje agencije. Skrbi za ustrezno delovanje in je odgovoren upravnemu odboru, pristojnemu ministru za gospodarstvo ter vladi.

3) Strokovni svet agencije, ki obravnava vprašanja s področja agencije in razvoja programov ter ukrepov za izvajanje le-teh.

V Sliki 6 je shematski prikaz organizacije agencije, ki pomaga pri opredeljevanju odgovornosti ter nam daje vpogled v raznolikost kadrov, ki sestavljajo TIA. Agencijo lahko na podlagi prikaza razdelimo na **splošni sektor**, ki se ukvarja s kadrovanjem, administracijo in tipičnimi računovodskimi dejavnostmi, ki so značilna za vsa podjetja, ter **strokovni sektor**, katerega glavna vloga in pomen je v pripravljanju in vodenju posameznih razpisov ter spremljanje odobrenih projektov.

Slika 6: Organigram TIA ob nastanku, leta 2004

Vir: Javna agencija za tehnološki razvoj Republike Slovenije, Organigram TIA, 2008.

Agencija je v letu 2008 uspešno vzpostavila sistem beleženja kakovosti ISO 9001, ki naj bi pomagal zaposlenim pri opredeljevanju določenih vnaprej predvidenih problemov, soočanje s tekočimi problemi in stremljenje k čim večji učinkovitosti. V okviru pridobitve omenjenega certifikata je podjetje praktično v celoti standardiziralo obstoječe postopke.

Trenutno so tudi v fazi eksperimentalne vpeljave računalniško podprtega standardiziranega postopka razpisovanja in spremljanja posameznih razpisov. Gre za sistem, ki bo omogočal bistveno lažjo pridobivanje in obdelavo podatkov, imel pa bo tudi visoke kapacitete za shranjevanje preteklih in prihodnjih podatkov.

Agencija TIA je imela dne 31. 12. 2008 skupaj 16 zaposlenih (Javna agencija za tehnološki razvoj Republike Slovenije, 2009). Na podlagi števila projektov, ki jih je agencija do danes spremljala in jih bo še naprej, ugotavljam, da je TIA s svojim delom močno razbremenila posamezna ministrstva, kljub temu da to morda sprva ni povsem očitno. Če predpostavljamo, da je na vsakem razpisu izbranih v povprečju le 40 različnih projektov in da ima trenutno agencija namen razpisati in izpeljati samo po 5 razpisov na leto, dobimo rezultat 200 projektov letno. Zaradi kompleksnosti vsakega projekta posebej zaposleni na agenciji TIA lahko prevzamejo le do 10 projektov hkrati. Glede na to, da je v agenciji v strokovnem sektorju trenutno zaposlenih 12 ljudi, ki so na kakršenkoli način vpleteni v proces razpisovanja in spremljanja razpisov, menim, da bo morala Vlada RS kot njen ustanovitelj v prihodnosti razmišljati o pridobitvi dodatnih ustrezno izobraženih kadrov, in sicer med 8 in 12 zaposlenih, če naj se ohranja enaka učinkovitost in kakovost spremljanja projektov. A tudi tu se zaradi nedavnega sklepa Vlade, da novega zaposlovanja v javni upravi ne bo (eden od ukrepov vlade za blažitev posledic recesije), obetajo zelo težki časi.

Ena izmed možnih začasnih rešitev omenjenega problema bi lahko bila prerazporeditev obstoječih kadrov znotraj Agencije oz. pomoč s strani MVZT in MG v smislu posojanja kadrov. Vsi, ki na kakršen koli način sodelujejo pri posameznih razpisih morajo biti (in so) dovolj izobraženi za spremljanje posameznih projektov. Tudi morebitna združitev sorodnih agencij TIA, SPS in JAPTI v en velik organ, ki bi po posameznih sektorjih lahko pokrivala vse razpise v Sloveniji, je ena izmed možnosti, ki jo velja omeniti. Vendar je potrebno opozoriti, da bi taka organizacija štelala tudi več 100 zaposlenih, zaradi česar se pojavlja tudi problem kompatibilnosti in problem vodenja take organizacije.

3.3 Sodelovanje z ministrstvi

TIA je agencija, ki jo je ustanovila Vlada RS z namenom, da deluje kot agent med posameznimi ministrstvi (neposrednimi upravičenci sredstev iz strukturnih skladov) in podjetji (posredni upravičenci sredstev) in zmanjša vrzel, ki nastaja pri razpisovanju in spremljanju posameznih razpisov. Neposredni prejemniki omenjenih sredstev so za obdobje 2007–2013 prikazani v Sliki 7 (kot posredniška telesa), ki hkrati prikazuje tudi organizacijo izvajanja kohezijske politike. Opredelil in določil jih je organ upravljanja, Služba za lokalno samoupravo in regionalno politiko RS, ki preko raznih navodil, priročnikov in smernic tudi pomaga posameznim ministrstvom pri črpanju sredstev.

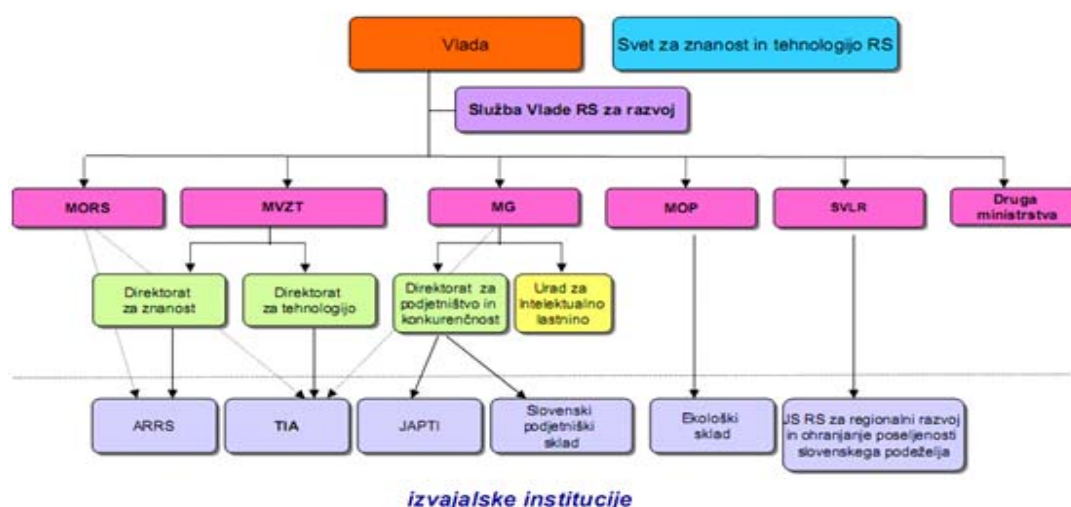
Slika 7: Organizacija izvajanja kohezijske politike

Vir: Služba Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko, Organizacija izvajanja kohezijske politike, 2006.

Med zgoraj navedenimi t.i. *posredniškimi telesi* TIA kot *agent* trenutno sodeluje z Ministrstvom za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo (MVZT) in Ministrstvom za gospodarstvo (MG). Sodeluje pa tudi z Ministrstvom za obrambo RS (MORS), ki pa ni porabnik sredstev iz strukturnih skladov, ampak je le porabnik sredstev iz nacionalnega proračuna. Še bolj natančno lahko sodelovanje med TIA in omenjenimi tremi ministrstvi opredelimo in razložimo skozi Sliko 8, kjer so tudi ostali agenti. Iz slike je razvidno, da TIA formalno spada pod Direktorat za tehnologijo znotraj MVZT, sodeluje pa tudi z predstavniki MG-ja in MORS-a.

Slika 8: Organizacijska struktura znotraj vlade na področju znanosti, tehnološkega razvoja, inovacij in podjetništva

Vir: Tehnološka agencija RS, 2008.

MVZT in agencija TIA sta začeli s sodelovanjem z nastankom le-te. Namreč Vlada RS je agencijo ustanovila z namenom razbremenitve MVZT pri razpisovanju razpisov in samostojnega spremljanja posameznih projektov, ki so bili na razpisih pozitivno ocenjeni. Sodelovanje med TIA in MG se je pričelo v okviru Javnega razpisa za sofinanciranje projektov tehnološkega programa »Tehnologija za varnost in mir 2006–2012« (v nadaljevanju TP MIR) leta 2006, kjer je sodeloval tudi MORS, vendar ta razpis ni bil povezan z nepovratnimi sredstvi EU. Prvi tak razpis, ki ga je MG izpeljal s pomočjo Agencije, je bil Javni razpis »Neposredne spodbude za skupne razvojno-investicijske projekte – Projekti 2008« (v nadaljevanju RIP08). RIP08 je namenjen vsem podjetjem, ki želijo pospešeno vlagati svoja sredstva v smer tehnološkega razvoja in preko tega doseči večjo konkurenčnost in prepoznavnost na trgu. Na razpisu so bili izbrani tisti projekti, ki so jasno opredelili načrt izvedbe projekta, katerih rezultati bodo jasno vidni in so usmerjeni na evropske in tuje trge (Javna agencija za tehnološki razvoj Republike Slovenije, 2008, str. 3). Zaradi dokaj velikega in uspešnega odziva podjetij na RIP08 se je MG odločil za podoben razpis tudi v letu 2009, z naslovom »Neposredne spodbude za skupne razvojno-investicijske projekte – RIP09«, kjer pa je vrednost nepovratnih razpisanih sredstev v primerjavi s prejšnjim (skupna vrednost nepovratnih sredstev v vseh štirih letih znaša 42 mio evrov) še večja, in sicer 50 mio evrov (Javna agencija za tehnološki razvoj RS, 2009, str. 3).

Prvo skupno delovanje z MORS sega v leto 2006, ko je TIA objavila javni razpis z naslovom: »Javni razpis za subvencioniranje projektov v okviru Tehnološkega programa »Tehnologija za varnost in mir 2006–2012« (TP MIR)«. Sredstva za ta projekt je odobrila Vlada RS na eni izmed njenih rednih sej.

3.4 Razpisovanje in spremljanje javnih razpisov

Pri razpisovanju in spremljanju projektov je potrebno upoštevati, da je vsak razpis in s tem projekti znotraj le-tega poglavje zase, ki pa ima nekatere skupne točke z ostalimi projekti. V nadaljevanju si bomo pogledali kakšni so postopki objave razpisa, aktivnosti pred, med in po objavljenem razpisu in kako TIA opredeljuje spremljanje izvajanja projekta.

3.4.1 Priprava dokumentacije za objavo razpisa

Pred objavo javnega razpisa se najprej pripravi vsa dokumentacija, ki je potrebna, da se postopek objave prične. Vsak razpis ima namreč svoje obrazce in priloge, ki jih morajo podjetja izpolniti in dostaviti na agencijo v času, ki je za to točno predviden. TIA ima za razpisovanje razpisov posebej oblikovan organ imenovan »Komisija«. Komisijo imenuje direktor TIA s Sklepom o imenovanju. Naloge komisije zajemajo odpiranje vlog, preverjanje njihove formalne popolnosti itd. Preden pa dejansko pride do objave razpisa, mora *vodja razpisa* pripraviti omenjene obrazce in priloge z vsebinskega vidika. Njegova naloga je tudi izdelava navodil za pripravo in oddajo vloge (glej Prilogo 1: Navodila za pripravo in oddajo

vloge SRRP), ki pomaga podjetjem pri izpolnjevanju. Časovni interval tega postopka je odvisen od kompleksnosti razpisa.

Razpis vsebuje podatke o naročniku in izvajalcu javnega razpisa, pravni podlagi za izvedbo razpisa, predmet razpisa, namen in cilje, okvirno višino sredstev, informacijo o tem, kateri stroški so upravičeni, pogoje in omejitve ter ostale morebitne zahteve (Javna agencija za tehnološki razvoj Republike Slovenije, 2008).

Ko so obrazci in navodila pripravljeni, se predlog javnega razpisa (skupaj s potrdilom, da je razpisna dokumentacija pripravljena tako, da omogoča uspešen javni razpis) pošlje na ministrstvo, ki je razpis zahtevalo. Po uskladitvi te dokumentacije iz obeh strani se razpis objavi v Uradnem Listu RS, obrazci in priloge za razpis pa se skupaj z ostalo potrebno dokumentacijo objavijo tudi na spletni strani agencije.

3.4.2 Postopek zbiranja vlog na javne razpise in postopek ocenjevanja

Po objavi javnega razpisa imajo podjetja, ki želijo kandidirati za sredstva razpisa, en do dva meseca časa (odvisno od zahtevnosti in kompleksnosti razpisa), da pripravijo vloge in jih dostavijo na TIA. Rok za oddajo vlog se določi z objavo razpisa. Vloge, ki prispejo na Agencijo prepozno, se izločijo iz razpisa in se vrnejo pošiljateljem. Posamezne vloge, ki prispejo pravočasno, se evidentira v tajništvu in prenese v razpisno pisarno, kjer ostanejo zaklenjene do prvega odpiranja in preverjanja ustreznosti vlog, kar je največkrat kar naslednji dan. Postopek vodi komisija, ki najprej preverja, če je bila posamezna vloga oddana pravočasno, če je bila pravilno označena in če vsebuje vse obvezne obrazce in priloge. Vsi podatki iz vlog, ki jih odpre komisija, so javnega značaja, razen tistih, ki so označeni s strani prijavitelja kot poslovna skrivnost. Te Agencija varuje v skladu z veljavno zakonodajo (Javna agencija za tehnološki razvoj Republike Slovenije, 2009).

Če se v postopku odpiranja ugotovi, da katera izmed vlog nima priloženih obveznih sestavin, se o tem obvesti pošiljatelja in pozove k dopolnitvi vloge. Komisija mora po prvem odpiranju najkasneje v 15 dneh pozvati in prejeti omenjene dopolnitve. K dopolnitvi pozove tudi prijavitelje, ki sicer pravočasno oddajo vlogo, a te ne vsebujejo vseh zahtevanih obrazcev in prilog. V primeru, da se vloga, oddana v pisni obliki, in priloženi izpolnjeni obrazci v elektronski obliki razlikujejo, se upoštevajo podatki v pisni obliki. Vloge, ki so uspešne po preverjanju formalnosti in tiste, ki jih podjetja ustrezno dopolnijo v zahtevanem roku, gredo naprej v postopek ocenjevanja, vse ostale pa se zavržejo (Javna agencija za tehnološki razvoj Republike Slovenije, 2008).

Posamezna vloga je predmet tehnološke, projektne in poslovne ocene. Vsako vlogo ocenjujeta dve skupini ocenjevalcev. Torej ocena posamezne vloge je sestavljena iz dveh ocen tehnoloških ocenjevalcev, dveh projektnih ocenjevalcev in dveh ocen poslovnih ocenjevalcev. Za ocenjevanje vlog je odgovoren vodja razpisa. Razpisna komisija določi in predlaga seznam ocenjevanja vodji razpisa, ki nato izbere vse potrebne ocenjevalce. Po končanem ocenjevanju

komisija pripravi predlog prejemnikov sredstev, ki ga podpišejo predsednik (direktor TIA) in vsi člani komisije. Ocene in višina sredstev se objavi na spletni strani TIA s skupinskim sklepom o izboru projektov. Vsakemu prijavitelju se posebej izda odločba o odobritvi sredstev oz. zavrnitvi skupaj z njeno utemeljitvijo. V primeru, da se po zaključku ocenjevanja vlog izkaže, da sredstva niso oz. ne bodo v celoti porabljena, je možna določitev novih datumov za novo odpiranje, kar pomeni ponovitev postopka ocenjevanja novih vlog.

3.4.3 Spremljanje posameznih projektov

Posamezen razpis se zaključi s podpisom pogodbe med TIA in posameznim podjetjem oz. konzorcijem, ki je projekt prijavil in bil odobren za financiranje. Pogodbo na strani TIA podpiše direktor TIA, na strani podjetja pa direktor le-tega. Pri podpisu vsake pogodbe je prisotna Nadzorno usmerjevalna skupina (v nadaljevanju NUS), ki skrbi za ustrezen potek projekta in deluje kot nadzornik projekta. Največkrat jo sestavljajo predstavnik TIA, zakoniti zastopnik podjetja (direktor), ki prijavlja projekt, ter zastopnik ministrstva. Predstavnik TIA je največkrat kar skrbnik pogodbe, ki ob vsakem zaključenem mejniku projekta pregleda poročila o napredku, ki jih dobi od podjetja. Vse to je navedeno v 11. členu vzorca pogodbe, ki jo mora podjetje parafirati in obvezno priložiti k ostalim obrazcem v vlogi. Sklenjena pogodba vsebuje naslednje elemente:

- pravno podlago za sklenitev pogodbe,
- uvodne ugotovitve (naziv vseh vključenih strank, višina odobrenih sredstev ...),
- predmet pogodbe (naziv projekta, datum začetka in konca projekta, kaj je končni izdelek projekta),
- celotno vrednost projekta (po letih),
- izbor dobaviteljev blaga in storitev,
- vsebinsko poročilo ob mejniku,
- zahtevek za izplačilo,
- izplačilo izvajalcu in soizvajalcem,
- podatke o nadzoru nad izvajanjem projekta,
- sankcije v primeru neizpolnjevanja pogodbenih obveznosti in navajanju neresničnih podatkov,
- člena o varovanju osebnih in drugih podatkov ter informiranju in obveščanju javnosti, itd.

Sodelovanje med TIA in posameznim podjetjem je formalno zaključeno po izteku omenjene pogodbe oz. z izpolnitvijo vseh pogodbenih obveznosti in morebitnih aneksov.

4 RAZPIS »STRATEŠKI RAZISKOVALNO-RAZVOJNI PROJEKTI V PODJETJIH« (SRRP)

Razpis SRRP je bil javno razpisan 12. 12. 2008 v okviru OP Krepite regionalnih razvojnih potencialov za obdobje 2007–2013, kar pomeni, da je bil šele pred kratkim zaključen in tako prešel v fazo spremljanja s strani TIA.

V razpisu MVZT (Direktorat za tehnologijo) nastopa v vlogi posredniškega telesa in Tehnološki agenciji (ima vlogo agenta) zagotavlja finančna sredstva za izvedbo razpisa. Predmet razpisa je sofinanciranje podjetij, ki razvijajo prototip(e)/izdelek(e) ali storitev(e) v panogah, ki veljajo za visoko perspektivne, in preko katerih se bodo lahko slovenska podjetja vključevala v globalno verigo dobaviteljev.

Projekt financira Evropska unija iz ESRR v okviru cilja konvergence v obliki nepovratnih sredstev, in sicer do 85 % vseh sredstev, ostalih 15 % sredstev pa bo namenila RS iz nacionalnega proračuna. Skupna višina nepovratnih sredstev znaša **26.356.458 evrov** (22.402.988 evrov namenskih sredstev EU in 3.953.470 evrov slovenske udeležbe) (Javna agencija za tehnološki razvoj RS, 2008, str. 12).

V nadaljevanju si bomo pogledali namen in cilje omenjenega razpisa, kdo se lahko prijavi na omenjen razpis, kakšne so omejitve in kriteriji pri ocenjevanju. Na koncu si bomo ogledali še rezultate razpisa po prvem odpiranju: izbrane projekte in višino dodeljenih sredstev. Ker se dejansko črpanje sredstev zaključi šele po dveh letih od izdaje sklepa oz. po izpolnitvi pogodb med prejemniki sredstev (posameznimi podjetji) in TIA, bomo podali zgolj vmesen sklep o uspešnosti črpanja sredstev. Dokončen sklep o realizaciji zastavljenih projektov v okviru omenjenega razpisa pa bo možno podati šele po izteku projektov.

4.1 Namen in cilji

»Namen javnega razpisa je sofinanciranje strateških raziskovalno-razvojnih projektov v podjetjih, ki so po vsebini skladni s tehnološkimi iniciativami na ravni EU, ki identificirajo raziskovalno-razvojne tematike relevantne za večje skupine podjetij ali panog ter predstavljajo tehnološke izzive za razvoj novih generacij izdelkov in storitev.« (Javna agencija za tehnološki razvoj Republike Slovenije, 2008, str. 3).

Glavni cilj razpisa je podpreti industrijske in predkonkurenčne raziskovalno-razvojne dejavnosti v podjetjih, ki se odločajo o izdelavi oz. nadgradnji obstoječega izdelka ali storitve. S sofinanciranjem projektov v podjetjih se želi doseči napredek v smeri tehnološkega razvoja in povezovanje z domačimi in mednarodnimi podjetji ter raziskovalnimi organizacijami (Javna agencija za tehnološki razvoj Republike Slovenije, 2008).

Projekti, ki se prijavljajo na omenjeni razpis morajo biti skladni s predhodno določenimi prioritetskimi temami iz naslednjih področij (Uradni list RS, št. 57/2007):

- 1) energetika in alternativni viri energije,
- 2) nanoznanosti in nanotehnologije, novi materiali,
- 3) okoljske tehnologije in trajnostno gradbeništvo,
- 4) optika in elektronika,
- 5) procesna tehnologija in nove proizvodne tehnologije,
- 6) transport in transportni sistemi,
- 7) življenje in zdravje.

Projekti v okviru zgoraj navedenih sedmih tem so predmet nadaljnjega obravnavanja in ocenjevanja primernosti vloge s strani TIA. V kolikor se v postopku ocenjevanja ugotovi, da projekt ne spada v nobeno od navedenih področij, se projekt zavrne.

4.2 Omejitve razpisa

Javni razpis SRRP ima kar nekaj omejitev, ki podjetjem zožujejo možnost prijave ter s tem zmanjšujejo možnosti črpanja iz omenjenega strukturnega sklada ESRR.

Pri teh omejitvah velja poudariti, da se na razpis hkrati lahko prijavi eno, dve ali več podjetij. Če se na razpis prijavi več kot eno podjetje, morajo le-ta definirati, katero izmed njih je nosilno in katero sodelujoče podjetje. V kolikor se na razpis prijavi le eno podjetje (družba z omejeno odgovornostjo ali samostojni podjetnik), podjetju tega ni potrebno definirati. Konzorcij podjetij ima poleg naloge opredeljevanja nosilnega in sodelujočih podjetij še nalogo, da imajo med seboj sklenjen dogovor o sodelovanju in o tem, kdo bo pripravil skupno vlogo ter o tem, kaj bodo storili, če bo njihova prijava na razpisu uspešno odobrena (Javna agencija za tehnološki razvoj RS, 2008).

4.2.1 Splošni pogoji za podjetja

V razpisu morajo vsa prijavljena podjetja (nosilno in sodelujoča) izpolnjevati naslednje splošne pogoje (Javna agencija za tehnološki razvoj RS, 2009, str. 6):

- podjetje mora biti gospodarska družba, ki je registrirana v skladu z Zakonom o gospodarskih družbah, ali pa samostojni podjetnik;
- na datum oddaje vloge mora opravljati dejavnost v RS;
- ob času oddaje vloge ni v stečajnem postopku, postopku prisilne poravnave ali postopku likvidacije;
- v preteku 3 koledarskih let ni izdalo oz. zahtevalo postopka prisilne poravnave zoper pravno ali fizično osebo;
- ni bilo ugotovljenih davčnih utaj s strani Davčnega Urada RS (poravnane vse obveznosti iz naslova davkov);

- ustrezna finančna in kapitalska zmogljivost v skladu z Zakonom o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (Uradni List RS 126/07);
- podjetje ne sme biti predmet državne pomoči za prestrukturiranje podjetij v težavah po letu 2000 in biti udeleženo v postopku pridobivanja tovrstne pomoči;
- podjetje ne sme biti na seznamu podjetij, ki so navedeni v »Sklepu o objavi seznama poslovnih subjektov, s katerimi na podlagi določb Zakona o preprečevanju korupcije ne smejo poslovati naročniki iz prvega, drugega in tretjega odstavka 28. člena Zakona o preprečevanju korupcije (Uradni list RS, št. 43/07, 68/07, 29/08, 55/08, 91/08)«;
- v primeru, da se tekom postopka ocenjevanja vloge in kasneje že izplačila sredstev izkaže, da je podjetje že predmet drugih podpornih evropskih, državnih ali lokalnih sredstev za razvoj, se postopek ustavi in sproži zahtevek za povrnitev sredstev.

Poleg teh splošnih pogojev mora nosilno podjetje (na datum oddaje vloge) po potrebi tudi dokazati kontinuirano dveletno delovanje (šteje se datum dneva vpisa v sodni register), mora biti vsaj malo ali srednje veliko podjetje in pa v primeru, da projekt izvaja skupina podjetij, mora nosilno podjetje nositi vsaj 30 % upravičenih stroškov.

4.2.2 Dodatni pogoji

Poleg splošnih pogojev, ki se načeloma po posameznih razpisih ne razlikujejo, so v samem razpisu prisotni še dodatni pogoji, ki se osredotočajo na vsebinsko obliko vloge:

- v vlogi mora podjetje jasno utemeljiti, zakaj podjetje potrebuje sredstva za projekt, ki jih je potrebno podpreti z ustreznimi dokazili;
- pri podjetjih, ki se po kvalifikaciji uvrščajo med velika podjetja, je potrebno v vlogi dokazati t.i. spodbujevalne učinke in merljive kazalce, po katerih bodo te učinke merili (vlaganje v R&R, število zaposlenih v R&R ...);
- podjetja morajo imeti vsak zase zagotovljena sredstva za lastno udeležbo pri projektu;
- finančni načrt, ki je sestavni del vloge, mora biti računsko brezhiben;
- podatki si v posameznih delih vloge ne smejo nasprotovati v smislu navajanja različnih podatkov;
- velikost podjetja mora biti ustrezno določena na podlagi navodil, ki so sestavni del razpisne dokumentacije; če se v postopku ocenjevanja in obdelave vloge izkaže, da je podjetje navedlo napačne oz. neresnične podatke z namenom pridobitve finančne pomoči, se vloga izključi.

V primeru, da v vlogi določen podatek ni naveden oz. manjka, se šteje, da vloga tega pogoja ne izpolnjuje.

Sredstva v tem javnem razpisu so namenska. To pomeni, da služijo točno določenemu namenu in niso namenjena poljubni porabi. Če se ugotovi nenamenskost porabe sredstev iz

strukturnih skladov, je nosilno podjetje dolžno povrniti vsa sredstva agenciji TIA, skupaj z zakonitimi obrestmi. »V primeru, da se za izvedbo strateškega raziskovalno-razvojnega projekta, odobrenega v okviru tega javnega razpisa, pridobijo tudi sredstva iz drugih javnih virov, se šteje, da gre za dvojno financiranje.« (Javna agencija za tehnološki razvoj Republike Slovenije, 2008, str. 13). Tudi v tem primeru mora nosilno podjetje vrniti vsa sredstva. Podjetju, za katerega se ugotovi tak prestop, se lahko tudi prepove sodelovanje na vseh javnih razpisih v okviru MVZT in TIA v dobi petih let od datuma ugotovitve dvojnega financiranja.

Javni razpis je odprt toliko časa, dokler se ne porabijo vsa sredstva, ki so v okviru razpisa namenjena za porabo. To pomeni, da Agencija razpiše več rokov za oddajo vlog. Če ta sredstva tudi po preteku omenjenih rokov niso porabljena, se ta vrnejo Evropski komisiji oz. v ESRR. Vsi ti podatki so objavljeni na spletni strani agencije in so javnega značaja.

4.3 Metodologija ocenjevanja

Takoj po končanem odpiranju in preverjanju formalne popolnosti vlog vodja razpisa preda določene dele posamezne vloge vsaj dvema neodvisnima tehnološkima, poslovnima in projektnima ocenjevalcema. Vse vloge, ki jih komisija označi pri prvem odpiranju za formalno popolne, gredo v postopek nadaljnega ocenjevanja, ki je sestavljeno iz treh sklopov ocen (Javna agencija za tehnološki razvoj Republike Slovenije, 2008):

- tehnološke ocene, ki predstavlja 60 % končne ocene,
- poslovne ocene, ki predstavlja 30 % končne ocene,
- projektne ocene, ki predstavlja 10 % končne ocene.

Skupna ocena, ki je povprečje doseženih točk iz vsakega posameznega sklopa, se izračuna po naslednji formuli (Javna agencija za tehnološki razvoj Republike Slovenije, 2008, str. 10):

$$O_S = O_T \cdot 60 \% + O_P \cdot 30 \% + O_{Pr} \cdot 10 \%, \quad (1)$$

kjer so:

O_S – Skupna ocena vloge

O_T – Ocena tehnološkega sklopa

O_P – Ocena poslovnega sklopa

O_{Pr} – Ocena projektnega sklopa

Vsaka posamezna ocena lahko zavzema vrednost med 0 in 100 točk. Prag odobritve posameznega projekta je skupaj **60 točk** od skupno 100 točk. V primeru, da posamezna vloga v tehnološkem in poslovnem sklopu doseže manj kot **50**, v projektnem pa manj kot **75 točk**, se vloga avtomatsko zavrne.

Vse ocenjevalce zagotovi agencija. V primeru, da agencija ne razpolaga z ustreznim kadrom, ki bi bil kompetenten za ocenjevanje vlog (največkrat nima ustrezno izobraženih tehnoloških ocenjevalcev), potem preko javnega poziva prosijo strokovnjake z različnih področij za pomoč. Med izbranimi recenzenti in agencijo se sklene pogodba, v kateri se določijo pogoji in vrednost glede na obseg in vrsto naloge. Recenzent se lahko odloči za ocenjevanje vloge in s tem pogodbo sprejme, lahko pa tudi zavrne ocenjevanje (če se mu zdi, da prijavitelja pozna oz. bi s svojo oceno lahko vplival na končno odločitev), pri čemer to ne vpliva na nadaljnje sodelovanje s TIA (Tehnološka agencija RS, 2006).

4.3.1 Tehnološka ocena

Tehnološka ocena je sestavljena iz dveh ocen, ki jih podata dva od projekta neodvisna ocenjevalca. Postopek ocenjevanja poteka pri razpisu SRRP tako, da ocenjevalec najprej dobi vlogo na kratek petminutni vpogled in pove, če obstaja morebitni konflikt interesov, ali da ocenjevalec s podjetjem celo sodeluje. V tem primeru mora vodja razpisa najti oz. zagotoviti drugega ocenjevalca. Če teh zadržkov ni, se ocenjevalcu izroči vloga, skupaj z ocenjevalnim listom (Priloga 3: Ocenjevalni list: tehnološka merila) in napoti v eno izmed sejnih sob na agenciji. Ko recenzent zaključi z ocenjevanjem, vrne vlogo in izpolnjen ocenjevalni list nazaj v razpisno pisarno, kjer so vse vloge shranjene. Pri merjenju oz. ocenjevanju ustreznosti projekta ocenjevalec upošteva naslednje kriterije (Tehnološka agencija Slovenije, 2008, str. 2):

- skladnost prijavljenega projekta z razpisanimi temami, ki jo podjetja vidijo v razpisni dokumentaciji,
- ali prijavljeni projekt predvideva izdelavo začetnega prototipa novega izdelka in/ali storitve, ali pa bistveno izboljšanje obstoječe tehnologije oz. izdelka,
- če projekt sodi v področje razvoja in vzpostavitve e-vsebin in z njo povezanimi temami,
- kakšna je ocenjena stopnja tveganja projekta (tehnološki ocenjevalec sam določi kriterije na podlagi katerih se ta stopnja ocenjuje),
- tehnološka in poslovna perspektivnost projekta,
- tehnološka odličnost projekta (inovativnost, zahtevnost, kakovost ...),
- razmerje med tehnološko odličnostjo in tveganostjo projekta,
- vpliv rezultatov projekta na okolje,
- sposobnost partnerjev in ključnih oseb za izvedbo projekta,
- sodelovanje podjetij z raziskovalnimi organizacijami,
- upravičenost izrabe virov (ustreznost načrtovanega obsega razvojno-raziskovalnega dela),
- vpliv projekta na tehnološki razvoj in konkurenčnost partnerjev.

4.3.2 Poslovna in projektna ocena

Tako kot tehnološka sta tudi poslovna in projektna ocena sestavljeni iz aritmetičnega povprečja dveh ocen, ki pa jih ocenjujejo notranji ocenjevalci in jih zagotovi TIA. Pri ocenjevanju vloge s poslovnega vidika se upoštevajo naslednji kriteriji (Tehnološka agencija Slovenije, 2008, str. 3):

- raziskovalno-razvojna in inovacijska aktivnost nosilca projekta in njegova konkurenčnost ter tržni delež na domačem in tujih trgih,
- poslovni učinki projekta na partnerje,
- razmerje med poslovnimi učinki in tveganostjo projekta,
- vezanost projekta na strateški načrt podjetja ali skupine partnerjev po sodelovanju s partnerji v tujini,
- delež lastne udeležbe partnerjev glede na celotno vrednost projekta,
- velikost partnerjev in uravnoveženost vloge partnerjev na projektu,
- delež stroškov za storitve zunanjih izvajalcev.

Višina ocene vloge z vidika projekta je odvisna od naslednjih kriterijev:

- strukturirana členitev dela (ali je vlagatelj pregledno in smiselno razdelil končni projektni izdelek, t.j. prototip izdelka/storitve na osnovne, integrirane in ne-integrirane projektne izdelke ter zunanje izdelke),
- opredelitev projektnih in zunanjih izdelkov (jasnost in kakovost opisov projektnih in zunanjih izdelkov ter ciljnih karakteristik),
- prikaz produktnega toka (ali je vlagatelj na pregleden in smiselni način predstavil zaporedje nastajanja posameznih projektnih izdelkov in določil mesta vključitve zunanjih izdelkov),
- opisi dela v mejnikih z navedbo projektnih izdelkov (jasnost in kakovost opisa dela v posameznih mejnikih ter skladnost in smiselnost umestitve posameznih projektnih izdelkov).

4.4 Uspešnost razpisa

V diplomski nalogi sem že izpostavil, da se je prvo ocenjevanje razpisa zaključilo šele pred kratkim in da bo potrebno za konkretne rezultate o uspešnosti razpisa počakati do konca leta 2012. Takrat se bodo namreč projekti, ki so financirani s strani strukturnih skladov, tudi zaključili. Zato se bom v tem poglavju omejil na analizo trenutno dostopnih podatkov, na podlagi katerih lahko delno podam oceno o ustreznosti črpanja sredstev iz sklada ESRR.

Na javni razpis se je ob prvem odpiranju prijavilo 86 nosilnih podjetij. Vsako od teh podjetij je lahko imelo tudi do šest sodelujočih podjetij. Od tega jih je bilo odobrenih za financiranje le 36, kar pomeni manj kot polovica (42 %). To je bila posledica predvsem negativnih ocen na

področju poslovnih in projektnih ocen (ki sicer nimajo največje teže pri skupni oceni). Tu je padlo tudi največ projektov (31), saj projekti niso dosegli predpisane meje. Tri vloge so bile ob prejetju zavržene kot formalno nepopolne, saj niso vsebovale vseh potrebnih obrazcev, ki bi se jih dalo dopolniti, šestnajst vlog pa je bilo zavrnjenih zaradi neizpolnjevanja pogojev (Tehnološka agencija Slovenije, 2009).

Na razpis se je prijavilo kar nekaj velikih slovenskih podjetij, ki so tudi mednarodno poznana in razvijajo svoje izdelke/storitve tudi v sodelovanju z drugimi mednarodnimi podjetji. Potrebno je namreč poudariti, da so take povezave še kako dobrodošle, ko se podjetje prijavlja na nek razpis. Eden izmed kriterijev pri ocenjevanju vlog se namreč nanaša ravno na povezave nosilnega podjetja s tujimi organizacijami, ki bodisi razvijajo skupen izdelek/storitev, bodisi se povezujejo zgolj zaradi izmenjave znanja in informacij. Take povezave so torej v vseh evropskih razpisih zelo pozitivno ocenjene in nagrajene z višjim številom točk. Veliko podjetij namreč pozablja, da je bistvo takšnih razpisov, poleg spodbujanja inovacij in razvoja raziskovalne dejavnosti v državi, tudi spodbujanje čezmejnega sodelovanja in kooperacije.

V Tabeli 10 je prikazan seznam vseh podjetij z naslovi projektov, ki so bili sprejeti oz. odobreni za financiranje v okviru prvega ocenjevanja SRRP. Hkrati je iz tabele razvidna tudi višina dodeljenih sredstev, število doseženih točk in naslovi prijavljenih projektov. Vrednost sofinanciranja v zadnjem stolpcu se nanaša na seštevek obeh udeležb (85 % iz sklada ESRR in 15 % iz nacionalnega proračuna). Skupna vrednost odobrenih sredstev za prvo odpiranje znaša **22.023.990,61** evrov, torej 18.720.392,01 evrov iz sklada ESRR in 3.303.598,60 evrov slovenske udeležbe (Tehnološka agencija Slovenije, 2009, str. 4). Povprečje doseženih točk odobrenih projektov je bilo 80,40 točke, kar pomeni, da so v povprečju izbrani projekti relativno dobri (Tehnološka agencija Slovenije, 2009).

Zaradi boljše preglednosti nad tem, kateri projekt izmed navedenih je dobil višje število točk, je poleg števila točk v oklepaju označen še rang, ki ga dosega podjetje s svojim projektom. V ta namen bom s številko ena (1) označil projekte, ki so dosegli več kot 80 točk, številko dve (2) projekte z med 70 do 80 doseženimi točkami in s številko tri (3) tiste z 70 ali manj doseženimi točkami.

Če upoštevamo, da je z razpisom SRRP bilo na razpolago dobrih 26 mio evrov, lahko hitro ugotovimo, da so ta sredstva že s prvim odpiranjem skoraj v celoti počrpana. Potrebno pa je poudariti, da razpis SRRP predvideva še naknadna tri odpiranja.

Tabela 10: Seznam odobrenih projektov ter višina dodeljenih sredstev za prvo odpiranje za razpis SRRP:

Predlagatelj	Naziv projekta	Št. točk (rang)	Vrednost sofinanciranja v EUR
LPKF d.o.o.	Novi sunkovni diodno črpani laserji in njihova uporaba v industriji in medicini	84,71 (1)	999.955,01
DOMEL, d.d.	HyCore – Razvoj ključnih podsklopov gorivne celice HT PEM	88,68 (1)	996.749,07
Lek d.d.	Razvoj biofarmacevtike druge generacije ter novih metod njegove izolacije in karakterizacije z uporabo monolitnih analitskih kolon	76,05 (2)	996.565,23
GORENJE, d.d.	Integracija večfunkcijskega prostora v hladilno zamrzovalni aparat	81,05 (1)	981.705,00
KOLEKTOR LIV d.o.o.	Integriran sistem nadzorovanega prezračevanja z uporabo odpadnih in alternativnih virov energije za nizko energetske zgradbe	86,8 (1)	957.825,00
INEA d.o.o.	Razvoj prototipa sistema za krmiljenje industrijskih bremen in razpršene proizvodnje na distribucijskem elektroenergetskem omrežju	77,1 (2)	923.500,00
Fotona d.d.	Skenirni in Slikovni sistemi za nove diodne in Diodno črpane Laserske izvore 2S-DL	83,35 (1)	916.099,25
SGP POMGRAD - ABI, d.o.o.	MURON - Inovativna vibroakustična zaščita okolja	75,1 (2)	908.006,18
INOKS d.o.o.	Razvoj tehnologije za integrirano izkoriščanje odpadne biomase za proizvodnjo levulinske kisline	75,75 (2)	905.406,99
ETI D.D.	Razvoj nove generacije diferenčnih sprožnikov zaščitnih stikal na osnovi naprednih nano-strukturiranih mehkomagnetnih materialov	88,95 (1)	802.908,75
TPV d.d.	Varni ekološki vzglavnik	85,85 (1)	736.215,00
GOAP d.o.o. Nova Gorica	Razvoj SIBA sistema	78,1 (2)	723.255,78
BOSIO d.o.o.	Razvoj tehnološkega sistema SPTE iz konjskega gnoja	84,5 (1)	708.399,04

»se nadaljuje«

»nadaljevanje«

Predlagatelj	Naziv projekta	Št. točk (rang)	Vrednost sofinanciranja v EUR
KEKO - OPREMA d.o.o. Žužemberk	Razvoj sistema za tiskanje fotocelic s tehnologijo HOT MELT	80,2 (1)	683.635,40
KOVINOPLASTIKA LOŽ d.d.	Razvoj tehnologij za obvladovanje preoblikovanja visoko-trdnostnih jekel	76,85 (2)	618.067,50
EM.TRONIC d.o.o.	Zagotavljanje varnosti in sledljivosti pakirane mesne hrane s senzorskim sistemom	80,1 (2)	617.625,68
HARPHA SEA, d.o.o. Koper	Sistem za vodenje, logistiko in avtomatizacijo javnega potniškega prometa	64,1 (3)	604.000,00
COLOR, d.d.	Hibridni nanokompozitni aditivi za funkcionalne, multifunkcionalne in inteligentne barve in smole	82,7 (1)	562.033,29
ALPINA, d.d., Žiri	Prilagodljiv XC ELITE NEW AGE – sistem inteligentne tehnologije za prilagojeno obutev nove generacije	84,65 (1)	553.710,13
EPI-PACK d.o.o.	Razvoj avtomatizirane linije visokih kapacitet za manipulacijo in pakiranje sipkih materialov	80 (2)	538.993,80
RIKO HIŠE d.o.o.	Razvoj prototipa lesene modularne bivalne enote MODEKO	79,05 (2)	506.537,14
ALBIN PROMOTION d.o.o.	Razvoj tehnologije za soproizvodnjo toplotne in električne energije na osnovi materialov po SIST EN 13242	69,05 (3)	486.189,91
HIDRIA AET d.o.o.	Ekološka žarilna svečka za sistem krmiljenja izgorevanja dizelskega motorja	79,23 (2)	484.162,50
ELEKTROMATERIAL Lendava d.d.	Polimerni ortopedski in dentalni vsadki	83,4 (1)	481.392,31
NIKO, d.d., Železniki	Integracija trajnostnih rešitev za avtomatizacijo delovnih procesov v gradbeništvu	80,98 (1)	425.735,97
ŠUMER d.o.o.	Razvoj tipizirane fotovoltaične elektrarne ob prometnicah	65,45 (3)	414.806,75
SMM d.o.o.	Robotizacijo varjenja težkih zvarjencev do 50 ton s CAD / CAM podporo za njihovo pozicioniranje	83,85 (1)	413.700,00

»se nadaljuje«

»nadaljevanje«

Predlagatelj	Naziv projekta	Št. točk (rang)	Vrednost sofinanciranja v EUR
Gorenje Orodjarna, d.o.o.	Integrirano orodjarstvo	79,4 (2)	398.913,28
ISTRABENZ GORENJE, d.o.o.	Inovacija in razvoj nove tehnologije torefakcije oplemenitene lesne biomase	86,7 (1)	370.452,61
TECHNOPLAST, d.o.o. Bled	Stropni ročaj za avtomobilsko industrijo	82,1 (1)	358.873,00
METREL d.d.	Merilna oprema za inteligentna elektroenergetska omrežja	77,7 (2)	357.478,52
KOLEKTOR MAGMA d.o.o.	Razvoj visokofrekvenčnega kompozitnega absorberja za aplikacijo v RFID sistemih	84,05 (1)	339.750,00
VARSI, d.o.o.	Varistorji za zaščito energijskih sistemov na osnovi obnovljivih virov	88,3 (1)	325.275,00
TKC d.o.o. Ljubljana	Razvoj tehnologije laserskega reparaturnega varjenja za sanacijo poškodovanih orodij	79,75 (2)	318.315,24
EHO d.o.o.	Razvoj energetsko učinkovitega, okolju prijaznega, inteligentnega hladilnega sistema z implementacijo naravnega hladiva za potrebe logistično-distribucijskih centrov	76,1 (2)	306.907,50
COSYLAB d.d.	Senzorji na jadrih (jadra naslednje generacije z vgrajenimi mikro-merilniki)	84,6 (1)	300.844,78
Skupaj		Povprečje: 80,40	22.023.990,61

Vir: Tehnološka agencija Slovenije, Sklep o izbranih, 2009, str. 2-4.

V razpisu SRRP je opredeljenih sedem prednostnih področij, v okviru katerih lahko podjetja prijavijo svoje projekte. V Tabeli 11 prikazujem višino dodeljenih sredstev še po posameznih razpisanih prioritetnih področjih ter število odobrenih projektov znotraj posameznega področja. Opazimo lahko, da je največ sredstev namenjenih področju procesne tehnologije in nove proizvodne tehnologije (31%), kar je predvsem posledica višjega števila odobrenih projektov znotraj področja. Najmanj sredstev je po prvem odpiranju razpisa SRRP namenjeno področju življenja in zdravja (7%).

Tabela 11: Višina dodeljenih sredstev po prvem odpiranju razpisa SRRP, razdeljena po posameznih prioritetnih področjih

Prioritetno področje	Višina odobrenih sredstev (v €)	Število odobrenih projektov znotraj področja	Odstotek skupne vrednosti(v %)
1) energetika in alternativni viri energije	3.968.393,94	6	18,02
2) nanoznanosti in nanotehnologije, novi materiali	2.739.794,48	5	12,44
3) okoljske tehnologije in trajnostno gradbeništvo	3.095.624,10	4	14,06
4) optika in elektronika	1.916.054,26	2	8,70
5) procesna tehnologija in nove proizvodne tehnologije	6.939.186,84	13	31,51
6) transport in transportni sistemi	1.750.746,08	4	7,95
7) življenje in zdravje	1.614.190,91	2	7,33
Skupaj	22.023.990,61	36	100

Vir: Tehnološka agencija Slovenije, SRRP področja, 2009.

Razporeditev sredstev po posameznih področjih je seveda odvisna od odobrenih projektov in bo lahko popolnoma različna v naslednjih odpiranjih. Največ (13) odobrenih projektov je iz področja procesne tehnologije in novih proizvodnih tehnologij, kamor je dodeljenih skoraj 7 milijonov evrov.

Na osnovi dosedanje dinamike črpanja oz. višine odobrenih sredstev lahko sklepam, da bo tudi preostanek sredstev (4.332.467,39 EUR) v nadaljnjih odpiranjih in ocenjevanjih porabljen. Trenutni podatki namreč kažejo, da je bilo že v prvem odpiranju prispelih vlog dodeljenih 83,6 % sredstev. Nizek odstotek odobrenih projektov (42 %) in visoka povprečna ocena projektov nam kaže tudi to, da so projekti, ki so bili odobreni, kvalitetni in ustrezno zastavljeni. Hkrati je lahko številčnost sprejetih projektov tudi dober pokazatelj, da ima Slovenija kar nekaj podjetij, ki so zelo inovativna in aktivna na različnih raziskovalnih področjih, kljub trenutnim gospodarskim razmeram.

SKLEP

Trenutni podatki kažejo, da se je Slovenija v času predpristopnih pogajanj dobro pripravila na črpanje iz strukturnih skladov. To so ji omogočili različni programi, ki so nas prisilili v prilagajanje zakonodaje, vpeljevanje novih postopkov črpanja sredstev in spoznavanje delovanja predpristopnih programov pomoči. Tako kot ostale države članice ima tudi Slovenija regije, ki so gospodarsko nerazvite, in regije, ki so zaradi priseljevanja ljudi čedalje bolj gosto poseljene. To pa ustvarja socialno in ekonomsko neravnotežje, ki je problematično tudi za celotno območje EU. Štirje strukturni skladi, ki so predstavljeni v diplomski nalogi, pomagajo pri doseganju socialne in ekonomske kohezije v Sloveniji in v EU ter s tem pomagajo doseči višji BDP p.c. in s tem večjo blaginjo v državah članicah.

Sloveniji je v novi finančni perspektivi 2007–2013 namenjenih skoraj štirikrat več sredstev kot v prejšnji. Če sklepamo na podlagi trenutnih razpoložljivih podatkov o črpanju za obdobje 2006–2008, lahko rečemo, da je črpanje iz strukturnih skladov EU v Sloveniji trenutno v skladu s pričakovanji na dveh od treh ključnih OP (OP krepitve regionalnih razvojnih potencialov in OP razvoja človeških virov). Malo manj je sicer podpisanih pogodb iz naslova OP razvoja okoljske in prometne infrastrukture (v primerjavi z razpisanimi sredstvi), ki pa v končni fazi ne predstavlja velik delež sredstev iz strukturnih skladov, zato za našo obravnavo niti ni ključnega pomena. Lahko rečemo, da so trenutni rezultati črpanja zelo zadovoljivi, kljub temu je seveda konec trenutnega programskega obdobja še relativno daleč. Trenutna globalna gospodarska kriza je namreč lahko ena izmed ključnih prelomnic v Sloveniji, sploh v smislu neustreznega črpanja sredstev, ki so namenjena spodbujanju inovativnosti in razvoju raziskovalnih dejavnosti. Pojavlja se namreč nevarnost porabe sredstev za neustrezno zastavljene razvojne projekte.

Ministrstva in razne agencije, vključujoč TIA, imajo ključno vlogo pri izločevanju in izbiranju najbolj kakovostnih in ustreznih projektov, hkrati pa je potrebno paziti tudi na to, da so izbrani projekti izpeljani do konca. Nikomur namreč ne koristi dodeljevanje sredstev in kasneje njihovo vračanje, ki se teoretično lahko zgodi, če se naknadno ugotovi neskladnost končnih izdelkov projekta z načrtovanimi. Ravno zaradi tega so metodologije in predpisani postopki na videz tako zapleteni, saj je naloga precej težka. Agencija to nalogo opravlja zelo zadovoljivo, kljub morebitnemu pomanjkanju ustreznega kadra. Sodelovanje s posameznimi ministrstvi je zato ključnega pomena za ustrezno in predvsem pravočasno ocenjevanje prispelih vlog.

Agencija TIA želi (v sodelovanju z Ministrstvom za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo) v okviru razpisa »Strateški raziskovalno-razvojni projekti v podjetjih« s sofinanciranjem iz Evropskega sklada za regionalni razvoj spodbuditi slovenska podjetja k izdelavi prototipov in povezovanju z domačimi in mednarodnimi podjetji. Vsebina prijavljenih projektov je omejena na sedem predhodno opredeljena področja. V diplomski nalogi sem analiziral tudi uspešnost na prvem odpiranju »Strateško raziskovalno-razvojnih projektov v podjetjih«. Sredstva je prejelo le 36 podjetij od 86 prijavljenih, saj ostala podjetja niso zadostila vsem kriterijem razpisa oz. ocenjevanja. Na osnovi podatkov, da je bilo s tem odobrenih kar za 22 mio evrov od skupno 26 mio evrov razpisanih nepovratnih sredstev, ocenjujem prvo odpiranje

razpisa kot zelo uspešno. Glede na število točk, ki so jih v povprečju prejeli izbrani projekti, lahko rečemo, da so le-ti zelo kakovostni. Številčnost prijavljenih projektov kaže tudi na to, da so metodologija in navodila za pripravo vlog dovolj enostavna in privlačna, da se podjetja potegujejo za sredstva. Sklenem lahko, da je bil razpis SRRP dobro pripravljen in tudi korektno izpeljan.

LITERATURA IN VIRI

1. Aljančič, M., & Bogdanovič, S. G. (2000). *Regionalna politika*. Ljubljana: Urad za makroekonomske analize in razvoj.
2. European Commision (1999). Council Regulation (EC) No 1260/1999. *Official Journal of the European Communities*. Najdeno 22. Aprila 2009 na spletnem naslovu <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:1999:161:0054:0056:EN:PDF>
3. European Commision (2008). Regional Policy Info regio. Najdeno 23. marca 2009 na spletnem naslovu http://ec.europa.eu/regional_policy/objective1/index_en.htm
4. Evropska komisija (2006). Europa: Sumaries of EU Legislation. Najdeno 25. junija 2009 na spletnem naslovu http://europa.eu/legislation_summaries/regional_policy/provisions_and_instruments/g24232_en.htm
5. Evropska komisija (2006). Evropski socialni sklad - EU. Najdeno 17. maja na spletnem naslovu <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=325&langId=sl>
6. Evropska komisija (2008). Regional Policy - Info regio. 20.6.2008. Najdeno 24. maja 2009 na spletnem naslovu http://ec.europa.eu/regional_policy/policy/fonds/index_en.htm
7. Javna agencija za tehnološki razvoj Republike Slovenije (2008). Javni razpis "Strateški raziskovalno-razvojni projekti v podjetjih". Najdeno 19. Aprila 2009 na spletnem naslovu http://www.tia.si/shared_files/Razpisi/2008/SRRP/JavnirazpisSRRP.pdf
8. Javna agencija za tehnološki razvoj Republike Slovenije (2009). Program dela in finančni načrt Javne agencije za tehnološki razvoj Republike Slovenije (TIA) za leto 2009. Najdeno 22. aprila 2009 na spletnem naslovu http://www.tia.si/shared_files/Dokumenti/Program_TIA2009.pdf
9. Javna agencija za tehnološki razvoj Republike Slovenije (2005). Program dela in finančni načrt za leto 2005. Najdeno 22. aprila 2009 na spletnem naslovu http://www.tia.si/shared_files/Dokumenti/program2006a.pdf
10. Javna agencija za tehnološki razvoj Republike Slovenije (2008). *O agenciji*. Najdeno 18. Decembra 2008 na spletnem naslovu http://www.tia.si/o_agenciji,261,0.html
11. Javna agencija za tehnološki razvoj Republike Slovenije (2008). *Organigram TIA. Interno gradivo*. Ljubljana.

12. Javna agencija za tehnološki razvoj RS (2008). Javni razpis "Neposredne spodbude za skupne razvojno-investicijske projekte - Projekti 2008". Najdeno 13. aprila 2009 na spletnem naslovu http://www.tia.si/shared_files/Razpisi/2008/RIP08/JavnirazpisRIP08.pdf
13. Javna agencija za tehnološki razvoj RS (2009). Javni razpis "Neposredne spodbude za skupne razvojno-investicijske projekte - RIP09". Najdeno 24. junija 2009 na spletnem naslovu http://www.tia.si/shared_files/Razpisi/2009/RIP09/besedilo_razpisa.pdf
14. Javna naročila po Zakonu o Javnih naročilih (2007). *Uradni list RS*. (Št. 57/2007, 29.6.2007).
15. Ješovnik, P. (2000). *Evropska unija: Zgodovina, ustanove, politike in evropski model družbe*. Koper: Visoka šola za management v Kopru.
16. Kalandrovo društvo (1998). *Evropska socialna in zaposlovalna politika*. Ljubljana: Kalandrovo društvo.
17. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (2008). Operativni program za razvoj ribištva v Republiki Sloveniji 2007 - 2013. Najdeno 15. maja 2009 na spletnem naslovu http://www.mkgp.gov.si/fileadmin/mkgp.gov.si/pageuploads/saSSo/2008_Sektor_za_lovstvo_in_ribištvo/OPR_2007_-_2013/OP_slo_november_2008.pdf
18. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (2007). Program razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2007 - 2013. Najdeno 3. avgusta 2009 na spletnem naslovu http://www.mkgp.gov.si/fileadmin/mkgp.gov.si/pageuploads/saSSo/PRP_2007-2013/PRP30maj/prp3105/PRP19jun07/PRP16jul07/PRP25jul07/1PROGRAM_RAZV_OJA_PODE.pdf
19. Ministrstvo za okolje in prostor (2008). Kohezijski sklad EU: *Kohezijski sklad za okolje*. Najdeno 19. marca 2009 na spletnem naslovu <http://www.koh-s.mop.gov.si/>
20. Ministrstvo za okolje in prostor (2007). Kohezijski sklad EU: *Pogosta vprašanja*. Najdeno 19. marca 2009 na spletnem naslovu <http://www.koh-s.mop.gov.si/index.php?id=50>
21. Moussis, N. (1999). *Evropska Unija: pravo, ekonomija, politike*. (b.k.) Littera picta.
22. Muhič, M. (2008). *Učinkovitost črpanja sredstev evropske kohezijske politike v Sloveniji*. Ljubljana: Fakulteta za upravo.
23. *Organizacija izvajanja kohezijske politike* (2006). Najdeno 27. februarja 2009 na spletnem naslovu <http://www.euskladi.si/predstavitev/struktura/>
24. Služba RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko (2008). Strukturni skladi EU. Najdeno 24. marca 2009 na spletnem naslovu <http://www.euskladi.si/publikacije/zakonodaja/default.aspx>
25. Služba RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko (2008). Strukturni skladi EU v Sloveniji. Najdeno 24. marca 2009 na spletnem naslovu <http://www.euskladi.si/publikacije/OP/2007-2013/>
26. Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko (2007). Operativni program krepitve regionalnih razvojnih potencialov. Najdeno 24.

- marca 2009 na spletnem naslovu <http://www.euskladi.si/publikacije/OP/2007-2013/download/OP-RR.pdf>
27. Služba Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko (2007). Operativni program razvoja človeških virov za obdobje 2007 - 2013. Najdeno 24. marec 2009 na spletnem naslovu <http://www.euskladi.si/publikacije/OP/2007-2013/download/OP-RCV.pdf>
 28. Služba Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko (2007). Regionalna politika. Najdeno 25. junija 2009 na spletnem naslovu http://www.google.si/url?sa=t&source=web&ct=res&cd=4&url=http%3A%2F%2Fwww.svlr.gov.si%2Ffileadmin%2Fsvlsrp.gov.si%2Fpageuploads%2FA-REG-RAZVOJ%2Fpred-prr%2Fregionalna-politika.doc&ei=jNCLSVjiGNiHsAabn73XDg&rct=j&q=Regionalna+politika&usg=AFQjCNED7e4R29WMY8-LF0lz4PgSB5rbWg&sig2=mGjDYtj1yZG20n_8i2sZIA
 29. Tehnološka agencija RS (2006). JP/RTP. Najdeno 17. april 2009 na spletnem naslovu <http://www.tia.si/JPRTP,585,0.html>
 30. Tehnološka agencija Slovenije (2008). Metodologija in merila za ocenjevanje vlog. Najdeno 23. Junija 2009 na spletnem naslovu http://www.tia.si/shared_files/Razpisi/2008/SRRP/Priloga%202%20SRRP%20Metodologija%20in%20merila%20za%20ocenjevanje%20vlog.pdf
 31. Tehnološka agencija Slovenije (2009). Sklep o izbranih. Najdeno 18. junij 2009 na spletnem naslovu http://www.tia.si/shared_files/Razpisi/2008/SRRP/SklepI.pdf
 32. Tehnološka agencija Slovenije (2009). SRRP področja. *Interno gradivo*. Ljubljana
 33. Tehnološka agencija za razvoj RS (2009). Pravilnik o delovanju komisije za izvedbo javnega razpisa »Neposredne spodbude za skupne razvojno-investicijske projekte – RIP 09«. Ljubljana, Tehnološka agencija za razvoj RS.
 34. Urad Vlade RS za informiranje (2003). *Slovenija in Evropska unija - o pogajanjih in njihovih posledicah*. Ljubljana: Urad Vlade RS za informiranje.
 35. Uredba o izvajanju postopkov pri porabi sredstev strukturne politike v Republiki Sloveniji (2006). *Uradni list RS*. (Št. 7/2006, 24.1.2006).
 36. Wostner, P., Aljančič, M., Klužner, F., Juvančič, L., Medved, E., Kušer, N., in drugi. (2005). *Kako do denarja EU*. Ljubljana: GV Založba.

PRILOGE

PRILOGA 1: Slovar kratic

ARRS	Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije
BDP	bruto domači proizvod
BNP	Bruto nacionalni proizvod
EC	European Commission (Evropska komisija)
EIB	Evropska Investicijska banka
EKSRP	Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja
EKUJS	Evropski kmetijski usmerjevalni in jamstveni sklad
EPD	Enotni programski dokument
ES	Evropski svet
ESJE	Evropska skupnost za jedrsko energijo
ESPJ	Evropski sklad za podporo jeklarstvu
ESR	Evropski sklad za ribištvo
ESRR	Evropski sklad za regionalni razvoj
ESS	Evropski socialni sklad
EU	Evropska Unija
EZTS	Evropskem združenju za teritorialno sodelovanje
FIUR	Finančni instrument za usmerjanje ribištva
IPA	Instrument za predpristopno pomoč
JAPTI	Javna agencija Republike Slovenije za podjetništvo in tuje investicije
KS	Kohezijski sklad
LEADER	<i>(Liaison Entre Actions de Développement de l'Economie Rurale)</i> Prednostna naloga v okviru Programa razvoja podeželja za obdobje 2007 - 2013, ki spodbuja odločanje o razvoju posameznih podeželskih območij po pristopu od spodaj navzgor
MG	Ministrstvo za gospodarstvo
MOP	Ministrstvo za okolje in prostor
MORS	Ministrstvo za obrambo Republike Slovenije
MVZT	Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo
NRRP	Nacionalno raziskovalno razvojni program
NUS	Nadzorno usmerjevalna skupina
OP	Operativni program
OPRR	Operativni program za razvoj ribištva
SPS	Slovenski podjetniški sklad
SRRP	"Strateški raziskovalno - razvojni projekti v podjetjih"
SVLR	Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko
TIA	Tehnološka agencija Republike Slovenije

PRILOGA 2: Navodila za pripravo in oddajo vloge SRRP

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA VISOKO ŠOLSTVO,
ZNANOST IN TEHNOLOGIJO

Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski sklad za regionalni razvoj

Tehnološka agencija Slovenije
Slovenian Technology Agency

NAVODILA ZA PRIPRAVO VLOGE

Formalno popolna vloga

Formalno popolno vlogo za javni razpis »**STRATEŠKI RAZISKOVALNO-RAZVOJNI PROJEKTI V PODJETJIH**« sestavljajo:

- naslovnica vloge SRRP pripravljena v skladu s predlogo Naslovnica vloge SRRP,
- ustrezno izpolnjeni obrazci in priloge:
 - Obrazec 1 SRRP: Seznam dokumentov z izjavo,
 - Obrazec 2 SRRP: Prijavni obrazec,
 - Obrazec 3 SRRP: Dogovor o sodelovanju (le v primeru ko bo strateški raziskovalno-razvojni projekt izvajala skupina podjetij),
 - Obrazec 4 SRRP: Podatki o nosilnem in sodelujočih podjetjih,
 - Obrazec 5 SRRP: Izjava nosilnega podjetja,
 - Obrazec 6 SRRP: Izjava sodelujočega podjetja (po ena izjava za vsako podjetje; le v primeru, ko bo strateški raziskovalno-razvojni projekt izvajala skupina podjetij),
 - Obrazec 7 SRRP: Opis projekta,
 - Obrazec 8 SRRP: Načrt izvedbe projekta,
 - Obrazec 9 SRRP: Reference nosilnega in sodelujočih podjetij ter ključnih oseb,
 - Obrazec 10 SRRP: Povzetek finančnega načrta projekta,
 - Obrazec 11 SRRP: Podrobni finančni načrt projekta,
- Obrazci od 1 do 11 SRRP v elektronski obliki (Vsi obrazci, ki so vlogi priloženi v pisni obliki morajo biti dostavljeni tudi v elektronski obliki na prenosljivem mediju za

shranjevanje podatkov. Posamezni obrazci v elektronski obliki morajo biti dostavljeni v istem formatu (Word, Excel), kot so dostopni na spletnem naslovu <http://www.tia.si>. Podatki na obrazcih v pisni in v elektronski obliki morajo biti identični in dostavljeni na agencijo skupaj v zaprti ovojnici. Podpisi na dokumentih v elektronski obliki niso potrebni.),

- paraфирana Priloga 3 SRRP: Vzorec pogodbe o izvajanju in sofinanciranju (le v pisni obliki).

Vsi zgoraj navedeni dokumenti, ki jih predlagatelj priloži vlogi, morajo biti vpisani Obrazec 1 SRRP: Seznam dokumentov z izjavo, s čimer je dokument potrjen kot sestavni del vloge. V nasprotnem primeru je vloga formalno nepopolna.

Vlogi predlagatelj le v pisni obliki priloži tudi dokazila, navedena v razpisni dokumentaciji, ki predstavljajo osnovo za pridobivanje točk v postopku ocenjevanja.

Dokazila, ki predstavljajo osnovo za pridobivanje točk v postopku ocenjevanja, in ne bodo vpisana v Obrazec 1 SRRP: Seznam dokumentov z izjavo se ne bodo upoštevala v postopku ocenjevanja.

Vsi zgoraj navedeni dokumenti morajo biti na agencijo dostavljeni v pisni obliki. Podatki v pisni obliki morajo biti predloženi na ne-vezanih listih velikosti A4, posamezni deli vloge naj bodo zloženi po seznamu dokumentov iz Obrazca 1 SRRP: Seznam dokumentov z izjavo, posamezni obrazci in priloge morajo biti med seboj ločeni npr. z barvnim listom.

V primeru ugotovitve formalne nepopolnosti vloge, bo strokovna komisija v roku 8 dni po končanem postopku odpiranja in preverjanja formalne popolnosti vlog pozvala predlagatelje k dopolnitvi vlog. Predmet dopolnitve ne morejo biti naslednji obrazci v pisni obliki (v primeru manjkajočih ali neustrezno izpolnjenih obrazcev, ki niso predmet dopolnitve se vloga šteje kot formalno nepopolna in se brez pozivanja v dopolnitev zavrže):

- Obrazec 4 SRRP: Podatki o nosilnem in sodelujočih podjetjih,
- Obrazec 7 SRRP: Opis projekta,
- Obrazec 8 SRRP: Načrt izvedbe projekta,
- Obrazec 9 SRRP: Reference nosilnega in sodelujočih podjetij ter ključnih oseb,
- Obrazec 11 SRRP: Podrobni finančni načrt projekta.

V primeru, ko so zgoraj navedeni obrazci priloženi vlogi in ustrezno izpolnjeni, vendar strokovna komisija ugotovi, da elektronska verzija teh obrazcev ni skladna s pisno verzijo, kar povzroči formalno nepopolnost vloge se, kot verodostojna upošteva pisna

verzija obrazcev, vlagatelja pa se pozove, da elektronsko verzijo obrazcev uskladi s pisno verzijo obrazcev.

Predmet dopolnitve tudi niso dokazila, ki predstavljajo osnovo za pridobivanje točk v postopku ocenjevanja.

Nepopolne vloge, ki jih predlagatelji v določenem roku ne bodo dopolnili, bodo zavržene.

Navodila za izpolnjevanje obrazcev in prilog

Vsi obrazci, ki se izpolnjujejo, so na voljo v Word oz. Excel formatu, medtem ko so vsi ostali obrazci in priloge, v katere se za potrebe priprave vloge na razpis ne vpisuje podatkov, na voljo v *.pdf formatu. Dovoljeno je le izpolnjevanje obrazcev. Oblike in vsebine obrazcev se ne spreminja.

Obrazce 1 - 11 izpolnite tako, da v skladu z **navodili** na obrazcih v **okenca** oziroma **polja** vpišete ustrezne podatke ali ustrezno označite.

Prilogo 3 le parafirate in jo priložite vlogi – Priloga 3 se ne izpolnjuje.

Varovanje osebnih podatkov poslovnih skrivnosti

Varovanje osebnih podatkov bo zagotovljeno v skladu z veljavno zakonodajo, vključno s 37. členom Uredbe Sveta (ES) št. 1828/2006.

Vsi podatki iz vlog, ki jih strokovna komisija odpre, so informacije javnega značaja razen tistih, ki jih vlagatelji posebej označijo kot poslovno skrivnost. Poslovna skrivnost se lahko nanaša na posamezen podatek ali na del vloge, ne more pa se nanašati na celotno vlogo. Člani strokovne komisije, ki bodo sodelovali pri odpiranju in ocenjevanju vlog bodo morali predhodno podpisati izjavo o zaupnosti.

Dodatna pojasnila

Vprašanja v zvezi z razpisom se posredujejo:

- preko obrazca na spletnem naslovu <http://www.tia.si> ali
- v elektronski obliki na naslov: infoSRRP@tia.si.

Odgovore bo agencija javno objavila na spletnem naslovu <http://www.tia.si>.

Datumi in lokacije informativnih dnevoov bodo objavljeni na spletni strani agencije.

Potencialni vlagatelji bodo o vseh novostih sproti obveščeni preko spletnega naslova www.tia.si.

NAVODILA ZA ODDAJO VLOGE

Javni razpis bo odprt do porabe sredstev, pri čemer se v okviru odpiranj v posameznem letu upošteva omejitve iz točke 7 tega razpisa. Obdobja za oddajo vlog so:

- **od objave tega javnega razpisa v Uradnem listu RS do petka, 23.1.2009,** za prvo odpiranje,
- **od ponedeljka, 29.6.2009 do petka, 28.8.2009,** za drugo odpiranje,
- **od ponedeljka, 23.11.2009 do petka, 22.1.2010,** za tretje odpiranje,
- **od ponedeljka, 28.6.2010 do petka, 27.8.2010,** za četrto odpiranje.

Vloge prispele izven navedenih obdobj, bodo vrnjene pošiljateljem. Morebitni popravki razpisne dokumentacije ter informacija o sredstvih, ki so v okviru posameznega odpiranja na razpolago za sofinanciranje strateški raziskovalno-razvojnih projektov, bodo podani na spletni strani agencije.

Popolna vloga v skladu s temi navodili mora biti v enem izvodu najkasneje na zadnji dan obdobja za oddajo vlog oddana v Glavno in splošno pisarno Javne agencije za tehnološki razvoj RS, Dunajska cesta 22, 1511 Ljubljana **do 12.00**.

Vloge morajo nosilna podjetja dostaviti v zaprti ovojnici z oznako »NE ODPIRAJ – VLOGA – SRRP« ter polnim naslovom vlagatelja na zadnji strani.

PRILOGA 3: Tehnološki ocenjevalni list SRRP

MINISTRSTVO ZA VISOKO ŠOLSTVO,
ZNANOST IN TEHNOLOGIJO

www.mvzt.gov.si, e: gp.mvzt@gov.si
Kotnikova 38, 1000 Ljubljana
t: 01 478 4600, f: 01 478 4719

Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski sklad za regionalni razvoj

OCENJEVALNI LIST – Tehnološka merila

za ocenjevanje vlog prispelih na javni razpis

»STRATEŠKI RAZISKOVALNO-RAZVOJNI PROJEKTI V PODJETJIH«

Osnovni podatki	Izpolni ocenjevalec
Ime in priimek ocenjevalca	
Naziv projekta	
Številka vloge	SRRP-09/I/
Številka ocenjevalnega lista	SRRP-09/I/ /TEH/___

Datum ocenjevanja	. .2009
-------------------	---------

V primeru, da informacije v vlogi ne zadostujejo za izdelavo kvalitetne ocene posameznega osnovnega merila, ocenjevalec pri tem merilu avtomatično dodeli 0 točk.

KONTROLA POGOJEV: Natančno preberite celoten **Obrazec 7 SRRP: Opis projekta** z izjemo OCENE TEHNOLOŠKE TVEGANOSTI PROJEKTA in Utemeljitve potrebnosti pomoči za izvedbo projekta **in celotno točko 1. Strukturirana členitev dela na Obrazcu 8 SRRP: Načrt izvedbe projekta** in odgovorite na spodnja vprašanja. Na posamezno vprašanje odgovorite tako, da ustrezno obkrožite DA ali NE. V primeru, da podatki na osnovi katerih se preverja izpolnjevanje posameznega pogoja v vlogi niso navedeni se šteje, kot da vloga ne izpolnjuje tega pogoja.

1. Ali je strateški raziskovalno-razvojni projekt skladen z eno izmed 13-tih razpisanih prioriternih razvojnih tem?

Vpišite št. teme, s katero je skladen projekt po mnenju prijavitelja (Obrazec 7 SRRP: Opis projekta: Skladnost z ožjo prioriterno razvojno temo). Preberite tudi Obrazec 7 SRRP: Opis projekta: Utemeljitev skladnosti projekta z ožjo prioriterno razvojno temo).	Vpišite št. teme, s katero je skladen projekt po vašem mnenju ali vpišite »/« v primeru, ko menite, da ni skladen z nobeno od razpisanih tem:	DA	NE
☐	☐		

Komentar ocenjevalca (obvezen v primeru negativnega odgovora):

2. Ali strateški raziskovalno-razvojni projekt predstavlja razvoj novega znanja in izdelavo začetnega prototipa novega IZDELKA in/ali STORITVE ali bistveno izboljšanega izdelka in/ali storitve na novi tehnološki osnovi, pri čemer ne gre le za rutinske ali redne spremembe obstoječih izdelkov ali storitev in drugih dejavnosti v teku, tudi, če bi take spremembe lahko predstavljale izboljšave?	DA	NE
---	----	----

Komentar ocenjevalca (obvezen v primeru negativnega odgovora):

3. Ali velja, da strateški raziskovalno-razvojni projekt **NE SODI** v področje razvoja in vzpostavitve e-vsebin in e-storitev na naslednjih tematskih področjih:

- e-vsebine in e-storitve na področju kulture,
- znanstvene in izobraževalne e-vsebine in e-storitve,
- e-vsebine in e-storitve za potrošnike,
- e-vsebine in e-storitve na področju zdravja,
- e-poslovanje za MSP,
- e-storitve s področja lokalne e-uprave.

DA

NE

Komentar ocenjevalca (obvezen v primeru negativnega odgovora):

4. Ali so na Obrazcu 7 SRRP: Opis projekta: v rubriki »KONČNI REZULTAT/REZULTATI PROJEKTA« navedeni vsebinsko enaki **končni projektni izdelki** strateškega raziskovalno-razvojnega projekta kot na Obrazcu 8 SRRP: Načrt izvedbe projekta v točki 1. Strukturirana členitev dela?

DA

NE

Komentar ocenjevalca (obvezen v primeru negativnega odgovora):

Ocenjevanje: Nadaljujte z izpolnjevanjem tega ocenjevalnega lista le v primeru, če ste pri kontroli pogojev št. 1., 2., 3. in 4. obkrožili DA.

IDENTIFIKACIJA TEHNOLOŠKIH TVEGANJ: Na osnovi vašega strokovnega znanja in vedenja o strateškem raziskovalno-razvojnem projektu, ki ste si ga pridobili ob preverjanju pogojev, v spodnjo tabelo navedite 10 tehnoloških tveganj (tehnoloških težav, ovir), ki potencialno lahko povzročijo zakasnitve pri izvajanju projekta ali nedoseganje načrtovanih končnih rezultatov strateškega raziskovalno-razvojnega projekta.

Zap. št.	Tehnološko tveganje
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	

Preliminarna ocena stopnje tveganosti strateškega raziskovalno-razvojnega projekta: Na osnovi identificiranih tehnoloških tveganj opredelite strateški raziskovalno-razvojni projekt kot:

Rutinski: Tveganje za uspeh projekta je majhno. Identificirana tveganja je mogoče povsem nadzorovati. **Ocena strateškega raziskovalno-razvojnega projekta »Rutinski« NE pomeni, da pri takšnem projektu tehnološka tveganja niso prisotna in NE pomeni, da gre vsebinsko za rutinski projekt.**

Omejeno tvegan: Identificirana tveganja je mogoče nadzorovati in njihove posledice omejiti do nivoja, ko ne vplivajo več na doseganje končnih ciljev strateškega raziskovalno-razvojnega projekta.

Zmerno tvegan: Identificirana tveganja je mogoče le deloma nadzorovati. V primeru, da se tveganja uresničijo so lahko posledice resne in lahko vplivajo na doseganje končnih rezultatov projekta ali celo na prezgodnji zaključek projekta, z omejenim doseganjem načrtovanih rezultatov.

Visoko tvegan: Identificirana tveganja skorajda ni mogoče nadzorovati. V primeru, da se tveganja uresničijo so lahko posledice zelo resne in lahko znatno vplivajo na doseganje končnih rezultatov projekta ali celo povzročijo prezgodnji zaključek projekta, brez doseganja načrtovanih rezultatov projekta.

Ustrezno obkrožite.

Komentar ocenjevalca (obvezen v primeru ko je število identificiranih tehnoloških tveganj manjše od 10 in ko strateški raziskovalno-razvojni projekt ni ocenjen kot »Rutinski«):

--

MERILO	OCENA
1. Tehnološka in poslovna perspektivnost rezultatov projekta, razvitih do ravni prototipa	
Rezultat projekta je: – Visoko perspektiven (20 točk); – Perspektiven (10 točk); – Neperspektiven (0 točk).	/20
Vir podatkov: Obrazec 7 SRRP: Opis projekta: – KONČNI REZULTAT/REZULTATI PROJEKTA – PRIDOBITVE – POTENCIALNO TRŽIŠČE Ocenjevalec presodi tehnološko in poslovno perspektivnost rezultata strateškega raziskovalno-razvojnega projekta, t.j. prototipa izdelka/storitve glede na stanje konkurence na področju izdelka/storitve, ki je predmet razvoja v okviru predloženega strateškega raziskovalno-razvojnega projekta, glede na ocenjeno velikost potencialnega tržišča in oceno tržnega deleža ter glede na velikost potencialnega tržišča in z vidika nadaljnje uporabe projektne rezultata. Ocenjevalec dodeli višjo oceno strateškemu raziskovalno-razvojnemu projektu pri katerem – je izkazano, da je mogoče z razvojem izdelka/storitve v okviru predloženega strateškega raziskovalno-razvojnega projekta prehiteti konkurenco, – je ocena velikosti potencialne tržišča in tržnega deleža realna, – rezultati projekta nakazujejo na širok spekter uporabe v prihodnosti, bodisi z nadaljnjim razvojem, spreminjanjem/izboljšavo funkcionalnosti, vgrajevanjem v nove izdelke ali storitve.	
Komentar ocenjevalca (obvezen v primeru, ko je ocena nižja od 20 točk):	
MERILO	OCENA
2. Razmerje med tehnološko odličnostjo in tveganostjo projekta	

Razmerje:

- Glej spodnjo tabelo (20 točk);
- Glej spodnjo tabelo (16 točk);
- Glej spodnjo tabelo (12 točk);
- Glej spodnjo tabelo (8 točk);
- Glej spodnjo tabelo (4 točk);
- Glej spodnjo tabelo (0 točk).

	Odličen	Povprečen	Podpovprečen
Visoko tvegan projekt	8	4	0
Zmerno tvegan projekt	12	8	4
Omejeno tvegan projekt	16	12	8
Rutinski	20	16	12

Obkrožite oceno na podlagi točke 2.1 Tehnološka odličnost projekta in točke 2.2 Tehnološka tveganost projekta.

/20

2.1 Tehnološka odličnost projekta:

Tehnološko odličnost se ocenjuje z vidika novih tehnoloških rešitev, ki so predmet strateškega raziskovalno-razvojnega projekta, inovativnosti, zahtevnosti in kakovosti. Tehnološka odličnost se glede na vrednost faktorja Teh_{odl} deli v naslednje razrede:

- Odličen ($Teh_{odl} > 6$ točk);
- Povprečen ($Teh_{odl} = 4-6$ točk);
- Podpovprečen ($Teh_{odl} < 4$ točke).

Ustrezno obkrožite.

Vir podatkov: Obrazec 7 SRRP: Opis projekta:

- POVZETEK VSEBINE PROJEKTA
- TEHNOLOŠKA IZHODIŠČA IN NOVE TEHNOLOŠKE REŠITVE
- KONČNI REZULTAT/REZULTATI PROJEKTA
- PRIDOBITVE
- NAČRTOVANE REGISTRIRANE INOVACIJE/PATENTI

Zap. št.	Končni projektni izdelek	a_i	b_i	$Teh_{odl,i} = (a_i * b_i)$
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				

7.				
$Teh_{odi} = \Sigma (a_i * b_i) / \Sigma i$				
Zap. št. – zaporedna številka končnega izdelka Končni projektni izdelek – naziv končnega projektnega izdelka, t.j. začetnega prototipa izdelka/storitve a_i in b_i – koeficienta posameznega končnega projektnega izdelka i a_i – je enak: 1 - kadar gre za zamenjavo obstoječega izdelka/storitve, 2 - kadar gre za izdelavo povsem novega izdelka/storitve; b_i – je enak: 5 - kjer bo izdelek/storitev nastal/la kot plod razvoja povsem nove tehnologije oz. tehnologij, 3 - kjer bo izdelek/storitev nastal/la z inovativno modifikacijo že obstoječe tehnologije oz. tehnologij ali inovativno integracijo že obstoječih tehnologij, 2 - kjer bo izdelek/storitev nastal/la z inovativno uporabo obstoječe tehnologije oz. tehnologij, 0 - kjer bo izdelek/storitev nastal/la z uporabo obstoječe tehnologije oz. tehnologij. Teh_{odi} = Σ (a_i*b_i)/Σi – vrednost faktorja Teh_{odi} Σi – skupno število končnih projektnih izdelkov Komentar ocenjevalca (obvezen v primeru, ko strateški raziskovalno-razvojni projekt ni ocenjen kot »Odličen«):				
2.2 Tehnološka tveganost projekta: Strateški raziskovalno-razvojni projekt je: – Visoko tvegan; – Zmerno tvegan;				

- Omejeno tvegan;
- Rutinski.

Ustrezno obkrožite.

Seznajte se z oceno tehnološke tveganosti strateškega-raziskovalno razvojnega projekta, ki je v vlogi podal prijavitelj.

Vir podatkov: Obrazec 7 SRRP: Opis projekta: OCENA TEHNOLOŠKE TVEGANOSTI PROJEKTA

Tveganja, ki ste jih zgoraj sami identificirali primerjajte s tehnološkimi tveganji, ki so navedena v vlogi in izračunajte delež tveganj, ki se ujemajo.

Zap. št. tveganja, identificiranega s strani ocenjevalca	Zap. št. ujemajočega se tveganja iz vloge

SKUPNO št.
identificiranih tveganj s
strani ocenjevalca = **e**

SKUPNO št.
identificiranih tveganj s
strani ocenjevalca, ki se
ujemajo s tveganji v
vlogi = **f**

V kolikor se s tveganjem pod zap. št. 1, identificiranim s strani ocenjevalca, ujemajo tveganja iz vloge pod zap. št. 3, 4 in 6, se šteje, da se eno tveganje, identificirano s strani ocenjevalca ujema s tveganji v vlogi.

Delež tveganj, ki se ujemajo = $f/e * 100 =$

Končna ocena stopnje tveganosti strateškega raziskovalno-razvojnega projekta: V kolikor je delež tveganj, ki se ujemajo o ≥ 60% je končna ocena stopnje tveganosti strateškega raziskovalno-razvojnega projekta enaka preliminarni oceni; o < 60% je končna ocena stopnje tveganosti strateškega raziskovalno-razvojnega projekta glede na preliminarno večja za eno stopnjo Npr.: Rutinski projekt se opredeli kot omejeno tvegan projekt.	
<i>Komentar ocenjevalca (obvezen v primeru, ko je delež tveganj, ki se ujemajo < 100%):</i>	
MERILO	OCENA
3. Tehnološka odličnost projekta (inovativnost, zahtevnost, kakovost, ...)	
Projekt je tehnološko: – Odličen (10 točk); – Povprečen (5 točk); – Podpovprečen (0 točk). Obkrožite oceno, ki se prepíše iz točke 2.1 tega ocenjevalnega lista.	/10
MERILO	OCENA
4. Vpliv rezultatov projekta na okolje	
Rezultati projekta: – Znatno vpliva na izboljšanje ekološkega stanja (10 točk); – Vpliva na izboljšanje ekološkega stanja (5 točk); – Ne vpliva na izboljšanje ekološkega stanja (0 točk).	
Vir podatkov: Obrazec 7 SRRP: VAROVANJE OKOLJA	/10

Ocenjevalec presodi vpliv končnega rezultata strateškega raziskovalno-razvojnega projekta, t.j. prototipa izdelka/storitve, na okolje na osnovi naslednjih kriterijev: – zmanjšanje porabe energije, – razvoj okolju prijaznih načinov pridobivanja energije, – pridobivanje ali izkoriščanje okolju prijazne energije, – zmanjšanje hrupa, – zmanjšanje uporabe škodljivih snovi, – zmanjšanje izpusta škodljivih snovi v okolje, – možnost reciklaže uporabljenih materialov, – zmanjšanje porabe vode in surovin, – zmanjšanje količin odpadkov, – ločeno zbiranje odpadkov, – povečana uporabi okolju prijaznejših prevozov.	
Komentar ocenjevalca (obvezen v primeru, ko je ocena nižja od 10 točk):	

MERILO	OCENA
5. Sposobnost partnerjev in ključnih oseb za izvedbo projekta	
Projektne reference nosilnega/ sodelujočih podjetij: – Ustrezne (6 točk); – Zadovoljive (3 točke); – Pomanjkljive (0 točk). <i>Vir podatkov:</i> <i>Obrazec 9 SRRP: Reference nosilnega in sodelujočih podjetij ter ključnih oseb:</i> <i>1. Reference nosilnega podjetja</i> <i>1.1 Projektne reference – podatki o najpomembnejših raziskovalno-razvojnih projektih – izvedenih ali v izvajanju (največ 5 najpomembnejših)</i> <i>2. Reference sodelujočih podjetij</i> <i>2.1 Projektne reference – podatki o najpomembnejših 5 raziskovalno-razvojnih projektih – izvedenih ali v izvajanju (največ 5 najpomembnejših projektnih referenc za vsa sodelujoča podjetja skupaj)</i>	/10

Reference ključnih oseb:

- Ustrezne (**4 točke**);
- Zadovoljive (**2 točki**);
- Pomanjkljive (**0 točk**).

Vir podatkov:

Obrazec 9 SRRP: Reference nosilnega in sodelujočih podjetij ter ključnih oseb:

3. Reference ključnih oseb v projektu (vodja projekta, vodje podskupin, delovnih področij, ...)

Pri oblikovanju ocene upoštevajte, da imajo večjo težo reference iz zadnjih nekaj let, ki se navezujejo na področje predloženega strateškega raziskovalno-razvojnega projekta.

Ocena projektnih referenc za:	TOČKE	
Nosilno podjetje		= PR_N
Vsa sodelujoča podjetja skupaj		= PR_S
Skupna ocena projektnih referenc nosilnega/sodelujočih podjetij (A): $PR_{N \& S} = PR_N$ če ni sodelujočih podjetij, drugače $PR_{N \& S, POVP.} = (PR_N + PR_S)/2$		
Ocena referenc ključni oseb (B):		
SKUPAJ = A + B = Sposobnost partnerjev in ključnih oseb za izvedbo projekta		

Komentar ocenjevalca (obvezen, v primeru, ko so projektne reference nosilnega podjetja ali sodelujočih podjetij ocenjene z manj kot 6 točkami in v primeru, ko so reference ključni oseb ocenjene z manj kot 4 točkami):

MERILO		OCENA
6. Sodelovanje podjetij z raziskovalnimi organizacijami		
Utemeljenost sodelovanja podjetja oziroma podjetij v skupini z raziskovalnimi organizacijami: – Je predvideno in utemeljeno (4 točke); – Je predvideno a slabo utemeljeno (2 točki); – Ni predvideno (0 točk).		
Ocenite utemeljenost predvidenega sodelovanja z raziskovalnimi organizacijami v okviru strateškega raziskovalno-razvojnega projekta. <i>Vir podatkov: Obrazec 7 SRRP: Opis projekta: TEHNOLOŠKA IZHODIŠČA IN NOVE TEHNOLOŠKE REŠITVE: Predviden prenos znanja iz raziskovalnih organizacij</i>	/4	
TA DEL OCENJEVALNEGA LISTA SE NE IZPOLNJUJE. IZPOLNI RAZPISNA KOMISIJA. Delež stroškov za storitve zunanjih izvajalcev: – 0%-25% (6 točk); – 25)-35% (3 točke); – 35)-40% (0 točk). Obkrožite število točk, ki se prenese iz ocenjevalnega lista poslovnega ocenjevalca.	/6	/10
MERILO		OCENA
7. Upravičenost izrabe virov (ustreznost načrtovanega obsega razvojno-raziskovalnega dela)		
Upravičenost izrabe virov (ustreznost načrtovanega obsega razvojno-raziskovalnega dela): – Upravičena (10 točk); – Delno upravičena (5 točk); – Neupravičena (0 točk).		/10

Ocenite utemeljenost načrtovane količine raziskovalno-razvojnega dela. <i>Vir podatkov: Obrazec 8 SRRP: Načrt izvedbe projekta : 1.2 Opisi projektnih izdelkov (Predviden obseg dela v urah)</i>	
Komentar ocenjevalca (obvezen v primeru, ko je ocena nižja od 10 točk):	
MERILO	OCENA
8. Vpliv projekta na tehnološki razvoj in konkurenčnost partnerjev	
Vpliv projekta na tehnološki razvoj in konkurenčnost partnerjev je: – Visok (10 točk); – Znatno (5 točk); – Zanemarljiv (0 točk).	
Ocenite v kakšni meri bo strateški raziskovalno-razvojni projekt prispeval k tehnološkemu razvoju in konkurenčnosti podjetij v skupini oziroma podjetja. Višja ocena se dodeli projektu, pri katerem je nakazan dvig tehnološke ravni za vsa sodelujoča podjetja. <i>Vir podatkov:</i> <i>Obrazec 4 SRRP: Podatki o nosilnem in sodelujočih podjetjih: NOSILNO PODJETJE in vsako SODELUJOČE PODJETJE: Pričakovani vplivi projekta na podjetje: Prispevek projekta k nadaljnjemu tehnološkemu razvoju in konkurenčnosti podjetja</i>	/10
Komentar ocenjevalca (obvezen v primeru, ko je ocena nižja od 10 točk):	

TO MERILO SE POSREDUJE V POSLOVNO OCENO. Točke tega merila se ne upoštevajo pri seštevku točk tehnološke ocene.	OCENA
Vežanost projekta na strateški načrt podjetja ali skupine partnerjev po sodelovanju s partnerji v tujini, oziroma povezanost z ambicijami izvajati pomembnejše raziskovalno-razvojne aktivnosti v povezavi z mednarodnimi partnerji, ki predstavljajo nosilce trendov na posameznem področju ali pa pomenijo večjo strateško raziskovalno-razvojno povezavo, ki bo omogočila nadaljnjo gospodarsko rast slovenskih partnerjev	
Ocenjevalec oceni vežanost predloženega strateškega raziskovalno-razvojnega projekta na strateški načrt nosilnega podjetja ali skupine podjetij, da sodelujejo oziroma sodeluje s partnerji v tujini, oziroma povezanost z ambicijami izvajati pomembnejše raziskovalno-razvojne aktivnosti v povezavi z mednarodnimi partnerji, ki predstavljajo nosilce trendov na posameznem področju ali pa pomenijo večjo strateško raziskovalno-razvojno povezavo, ki bo omogočila nadaljnjo gospodarsko rast slovenskih partnerjev. Največ 18 točk ocenjevalec dodeli nosilnemu podjetju oziroma skupini podjetij, ki bo v vlogi ustrezno utemeljila takšno strateško usmeritev in jo podkrepila z relevantnimi dokazili (pismo o nameri...). <i>Vir podatkov:</i> <i>Obrazec 7 SRRP: Opis projekta: POSLOVNE PRILOŽNOSTI</i>	/18
Komentar ocenjevalca (obvezen v primeru, ko je ocena nižja od 18 točk):	
TO MERILO SE POSREDUJE V POSLOVNO OCENO. Točke tega merila se ne upoštevajo pri seštevku točk tehnološke ocene.	OCENA
Vloge podjetij v izvedbi projekta	
Vloge podjetij v izvedbi projekta: – Ustrezne (2 točki); – Neustrezne (0 točk).	/2

Ocenjevalec oceni ustreznost razdelitve vlog, pri čemer upošteva tudi skladnost vloge podjetja v strateškem raziskovalno-razvojnem projektu in pričakovanih vplivov projekta na podjetje. V primeru, ko ni sodelujočih podjetij ocenjevalec avtomatsko dodeli 2 točki.

Vir podatkov:

Obrazec 4 SRRP: Podatki o nosilnem in sodelujočih podjetjih: NOSILNO PODJETJE in vsako SODELUJOČE PODJETJE:

Prispevek k uspešni izvedbi projekta: Vloga podjetja pri izvedbi projekta

Pričakovani vplivi projekta na podjetje: Prispevek projekta k nadaljnjemu tehnološkemu razvoju in konkurenčnosti podjetja

Komentar ocenjevalca (obvezen v primeru, ko je ocena nižja od 2 točk):

SKUPNO ŠTEVILO DOSEŽENIH TOČK:
(IZPOLNI RAZPISNA KOMISIJA)

/100

Datum: / /2009

Ime in priimek tehnološkega ocenjevalca:

Podpis ocenjevalca:

Osnovni podatki

Izpolni član komisije

Ime in priimek člana komisije	
Datum popolnitve ocene	__ / __ / 2009

Podpis člana komisije:	
------------------------	--